

308437 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

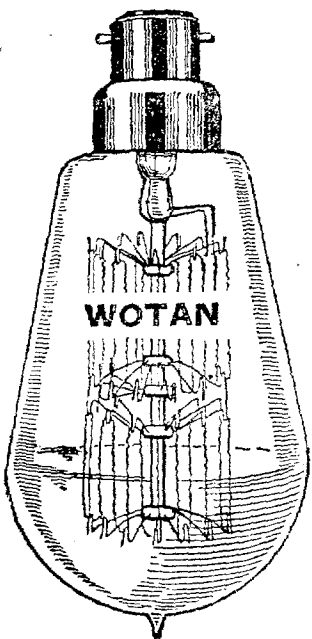
VOL. I.

సంపుటము. ౧.

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ మార్చి నెల 24 వ తేది బుధవారము
రాక్షస నామ సంవత్సర చైత్ర మాస ము శుద్ధ అష్టమి

No. 324

సంచిక 324

సీమన్సు ఓటను ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు

ఎలెక్ట్రిక్ దీపములలో ఈ ఓటన్ దీపములు చాలా ప్రసిద్ధి చెందినవి. కాన వీటిని యశస్వముగా మదరాసు గవర్నమెంట్, మద్రాసు కార్పొరేషన్ క్లబ్బులు, మొదలయినవారు కొనుగోలుచేయుదురు. వీటికి ఎలెక్ట్రిక్ కరెంటుచాలా కొంచెము ఖర్చు.

ఓట్ టులు.	క్యాండల్ పవర్.	ధరలు.	(ఒకటింటికి)
380	16-25-82 లెక్ 50	రు.	1-12-0
110	1-625-82 లెక్ 50	రు.	1-4-0

అన్ని క్యాండల్ పవర్ ను ఓట్ టులుకు తగిన దీపములు మాత్రము యున్నవి.

క్రమన్ బ్రదర్స్ ప్రైవేటు వర్క్స్, లిమిటెడ్.

పోస్టుబాక్స్ నెం 228, ముపుంటు రోడ్డు, మదరాసు.

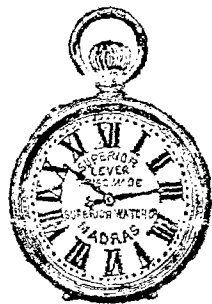
లేక స్పెన్సరు అండ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.

ముపుంటు రోడ్డు, మదరాసు.

సుపరియర్ లివర్ బ్యాంకులు వాచ్.

గొలుసుతో నహా ధర రు. 3-0-0. పోస్ట్ 0-4-0.

డివికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈ గడియారము డయామోండ్

మాకంపెనీ చేసిన ఎలెక్ట్రిక్

లొ మెట్రోపాలిటే యందును;

ఇది గాచుట కందమై తలచిన

మాను, దక్షిణాఫ్ ఆను గ్లాసు

జోమునుగలిగి మొదలుపెట్టెను

దగియుండును. పేట్రెమాత లా

భాగమున గ్యారెంటీ చేటి అతి

కించి యుండును. సీమ నుండి

మాత్ర తయారుచేయబడినది. కాన సెవరియొద్దను జక్కయి.

ఒక రోక్కరును లీయరును తలంపుతో తక్కువ ధరలందు

లివి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి

యార మిడియెకటియేయని యనుభవమున దెలియును. ఇదిగల

కనేక గడియారములు భర్తయి యోగ్యతాపత్రముల నంది

య్యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున

కనేకులు కొని సంరక్షించినన, జేసుమాట తెలుగు కీ

సుపరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్స్ నెం 187, మద్రాస్

క స్తూ రి

వివరములకు, కలరాకు, సుంకికి, వారింతికిగములము,

వారములకు. చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగము.

మైన నుండిని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము

కన్న ప్రియమగుటచేతను నవనర సమయములందు దొరకుట

చు నున్నది. మా డిపోజిటరీ కస్తూరియందు దీతర వదార్దము

తెలియును. తేల్చునట్టి ఇంతవరకు మాత్రపు నుండి కొనిన

వారల కీ వివరము తెలిసియున్నది కొనిన వారోకాన

వారికించిన విజయము తెలియును. అట్లు చేయుటవలన కలితి

కస్తూరిని కొని మోసపోవ

కులం 1-కి రూ. 80-0-0

ఆదివచ్చి కాన లేక జున్ను

కులం 1-కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

కులం 1-కి రూ. 5-8-0

దంతచూర్ణము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0

ఈదంతచూర్ణముతో పండ్లుతోముడి వలన చిగుల్లి

గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము స్రవించుకుండును.

అమృతాంజనము డిపో, తంబు సెట్టివిధి, మద్రాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదిగలకు తెలుగు సంచికలు జలుకడినవి.

ఇందన్ని భేదముల చరిత్రయు సులభమగు

భాషలో వ్రాసినది. అంతలోగతు కదె న్నతముగను.

చందాపట్టతి సంవత్సరమునకు (రహస్యము 600

పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0

(పోస్ట్ డిపో నహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంవ

త్సరము చేరినా ముందుగ స్వీకరింపబడును.

కలయవారు గా. హరినర్సోత్తమరావు, ఎం.ఎ.,

విజ్ఞాన కుటుంబ, మదరాసు. అంకితమును

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదిసంచిక!

సంవత్సరాదిసంచిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదిసంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రనివాసములచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ వైశ్యసేన, ప్రాచీనతీచి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హిసజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, భీరారాధన, మహమ్మదు, ఈశ్వరవిరాటకాంశ, వదానములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమునలే ప్రచురింపబడుచుండుటయేకా నిపుడు లోకము సంతయును కలవగలగలగున్న మహాగ్రామచరిత్రము సముత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2. యుద్ధమునకు ప్రత్యక్ష కారణములు పరోక్ష కారణములు; 3. యుద్ధ పూర్వాములు, దానివలయులు; 4. భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబల ము వాటిపటములు; 5. మర్థనాల్క సామ్రాజ్యము వాటిపటములు; 6. నానారాజ్యముల సైన్యము ల ఫిరంగుల పటములు; 7. రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8. యుద్ధప్రదేశముల ముఖ్యనామాల పటములు; 9. యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయ ములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు భృచురింపబడి యాంధ్ర ప్రచురణములం దపూర్వ ముగ నుండగలదు. పేర్లయొక్కవిధముగ 300 పుటలకు వినిచియుండును. రాక్షసనామ సంవ త్సర పంచాంగము రింగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమోవ్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమును చేర్చి వ్రాయబడి ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	మెల	0	8	0
" అర్ధసంవత్సర " "	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిరూసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు పేరుగ వసూలుచేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడినుకొనుచు రిప్రెజెంటేటివును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బహుళములు యిచ్చుచు అలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును.

దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు సెట్టివిధి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర జాతీయ కళాశాల.

సంఘము వార్షిక వృత్తాంతము.

కడచిన పదమూడు మాసములలో కళాశాలయొక్క యభివృద్ధిని గూర్చి పాలకసంఘమువారు ఈవృత్తాంతమును సమర్పించుచున్నారు. గత వార్షికోత్సవము వ్యాసముద్రితి. సదాశివ అయ్యగారి యాధిపత్యముక్రింద సత్వృత్సాహముతో జరుపబడినది. ఆసందర్భమున సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు, అనీపీఠేంటమ్మగారు విద్యావిధానసంస్కారముగూర్చి యుపన్యసింపిరి. ఈ కళాశాలయొక్క ఆయిదవ వార్షికోత్సవము సముత్తర నీ సందర్భమున మన దేశాభివృద్ధి లలో నుత్తములను మహానీయు లిరువురు ఈసభ సలకరించుట మా భాగ్యముగ నెంచుకొనుచున్నాము.

గత సంవత్సరము బ్రచురించబడిన పాలకసంఘపు వృత్తాంతములో కళాశాలయొక్క యంతరంగికాభివృద్ధిని గూర్చియు, కళాశాలకు బలవంతమైన జాపబడదగిన యందరి యభిమానమును గూర్చియు నుత్సాహపూర్వకముగ వ్రాసి యుంటిమి. ఆపట్టినిండి మాకులభించిన యభివృద్ధిబట్టి మా యాశంకను, మా యభిలాషలను ఇంకను ఎక్కువ పోవుచు కలుగుచున్నది.

ఆపట్టికి జరుగుచున్న యభివృద్ధి ప్రయత్నముల ఇప్పటికి కొంతవరకైనను సఫలములైనవి. మైనరు ఇంజనీరింగుకాళి యొకటియు, కమ్యూల్టేట్ కాళి యొకటియు నీ సంఘము స్థాపించితిమి. వ్యవసాయక విషయమైకూడ కొంత యభివృద్ధి జరిగినది. ఈజిల్లాలో నిందునిమిత్తము ప్రత్యేకంగా గూర్చబడిన 10,000 రూపాయలధిని సంపాదించుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము. అది సఫలమైనచో నానాముఖ్యత నీకాళుకు ప్రారంభింపఁగలము. మరియు నీకాళి పోషణవిమితము మనజిల్లాలో అగ్రపోషకులవారును, ఆసన్నులతో నీ ఏ యను మా స్నేహితులగు నూ. వరదాచారిగారు ఒకప్పుడు కళాశాలలో నుచితముగ బనిచేయు నీశ్చయించుకొని కొన్నాళ్లుపనిచేసి, సంస్కృత విద్యాభ్యాసముకొరకు మంచి యవకాశమును పొందుటకు గాను ప్రస్తుతము మజియొకపట్టణమున కేగి, వ్యవసాయవిద్యా బోధకమగును కళాశాలకు మాసమునకు రూ 50 లు నిచ్చెదమని వాగ్దానముచేసియున్నారు. ఇక్కడనాలోపములు లోపములుగ నీయున్నవి. వాటిలో ముఖ్యమైనవి కొంత ఉపాధ్యాయులకు వసతులు తగినంతగా లేకపోవుటయే. ప్రస్తుతము ఒక నికి నుద్దేశింపబడిన చిన్న గృహమునందు ఇరువురు నివసించుచున్నారని చెప్పటకు మాకే సీక్రమిస్తున్నది. ఉపాధ్యాయులంగీకరించిన సందర్భములనుబట్టిగాని, కళాశాలయొక్క పరమార్థశేషములనుబట్టిగాని యోచింపగ నట్టి గృహములయొక్క ప్రయోజనమును ఆవశ్యకమును స్పష్టమగును. వానిని నిర్మించినపుడే బాహుళ్యము, బోధకులకును పరస్పరసంపర్కములకును, సంయోగములకును గలయు ఫలితములు సాధ్యమగును. ఇట్లు పాఠశాలకుండు ప్రత్యేకత విరహము. ఏ మహావృత్తాంతమైన ఇంకను రెండు ఇండ్ల కట్టుటకు వలయు గొంతు రూప్యము లిచ్చినచో నాదానము కళాశాలయొక్క మూలాద్దేశ సాఫల్యమునకు ప్రభునోపాసముగ నాచరించును.

గత సంవత్సరము అగష్టు నెలలో మొదట నుండియు కళాశాలకొరకు పాటుబడుచున్నట్టియు, ఉన్నతవిద్యాభ్యాసముకొరకు ఎడింబుర్గ్ 1912 నెప్టెంబరులో వెళ్ళి రమారమి రెండు సం॥ కాలము మాకు దూరముగనున్నట్టియు మా మిత్రులగు కోన సీతారామారావుగారు ఆరవకు ఎం. ఏ. పరీక్ష యందు నుద్దతై, తిరిగి ఈ కళాశాలయందు విద్యాభ్యాసమునకు చేరిరి.

తానురాను కళాశాలకు వలయు ధనార్జనచేయుభారము కోపలే హనుమంతి రావుగారిపై బడుటచే కడపటి జూలై నుండి వారు కళాశాలపరివాలనను మాస్కోమే నూచుటకు ఆవకాశము కల్పించిగాని క్రియమైన బోధకులుగ నుండుటకు ఆవకాశము కల్పించిన పనులు మా సమయంలో ను ఆ వాయువు 29.914.6-7. అందులో వర్కు సాఫు కల న 7929.7-4 ను, ఇంకావలసిన 14,814.0-0, జీతములకున 776.14.0 ను కట్టించినది. ఆరుబంధములోని ఆదాయపు వివరమునువలెచి, ఆపట్టులు ఆద్యాపకులబాపకు రాబడి ఈపట్టులను పిడిచేగగా వివరమును 24.581.0-3 మాత్రమే 63.000 కు చేరిరి 5.000 గలగలగలగలగల. ఈ 63 మాసములలో ఖర్చు 25,366.9-3 అగుబంధములో నిర్వహించిన ఆయవ్యయపు వివరము బట్టి చూడగా

వర్కుసాఫు జీతముక్రింద 5127.0-4 ను,
" పరిమితులు 5568 15.5
" నడిపించుటకు 7568-11-5 ను. వ్యయమును నట్లు చేయుచున్నది. కాని యందువలన వర్కుసాఫుమీద 5414-3-11 ల నష్టము వచ్చిన్నట్లు తేలివచ్చిన చెప్పట సరికాదు. ఏలయనగా ఈవ్యయములో తత్కార్య కాలపు వ్యయము చేరియున్నది. వర్కుసాఫుయొక్క లాభనష్టములు రెండవ యనుబంధమును బట్టి తేలవలెను. ఇది 1-10-1918. 30-9-1914 వరకుతయారు చేయుబడినది. ఆకాలములో దీని బట్టి 6000.0-0 నష్టము వచ్చినట్లు తేలుచున్నది. ఇంకను క్రయమునకు నిలువలొనున్న సరకుల విక్రయమునందు కొంచెము ఎక్కువనష్టము గలగలవచ్చును. కావున 2000 రూ॥ నష్టమని చెప్పట అతిశయముగాదు. లాభమునకు తేలవలసి జాలర పనిసంతయు జాడగను, మోములను ఇట్టి పట్టణమునందు, పనివాండ్లను గలగలించుట యందుగాని, వర్కుసాఫును ప్రకటించుట యందుగాని, యందు కష్టమును గమనించగను, ఈనష్టము గొప్ప నష్టముగ భావింపనక్కరలేదు. మొదటి ఆయదు సంవత్సరముల కాలములో వర్కుసాఫు పోషణ తాను చేసికొనునది యాశించితిమి గాని యాయాశ ఇంక ఆయదు. సంవత్సరముల వరకు నష్టములుగా జాలదని చెప్పగలసి యున్నది. అంతవరకును విద్యాకాళుకు వలయుసాముతో బాటు దీని నిమిత్తము కూడ కొంతసామును ఏమేట సమకూర్చవలసి యుండును.

విద్యార్థులెచ్చు జీతములకుని యాయాదాయము బహుస్వల్పము. జీతములక్రింద జాపబడిన 776.14.0 లో టెక్నికల్స్ చదువుకునే బాలకుచ్చిన 400-8-0 లతోను, సామాన్య విద్యార్థులకించు బాలకుచ్చు జీతము 14 మాసములకు 286.6-0 మాత్రమే.

గవర్న మెంటువారు మామూలుగనిచ్చు జీతము గ్రాంటు 400 రు॥ గాక ఈసంవత్సరము వర్కుసాఫు భవనమును సేంపుచేయుటకు 1500 ను, పనిపట్టు, యంత్రములకు గాను 805 రూపాయలను యిచ్చుచున్నారు. ఈమొత్తము 2375 మనకు వ్యయమగు సాములో సగము మాత్రమే. తక్కిన సగము వ్యయమును మనమే వెట్టుకొనవలెను. ఇదిగాక దొరతనమువారు ఇద్దరు విద్యార్థులకు మాసమునకు ఒక్కొక్కరికి రు॥ 100 జీతమును కడపటిజూలై నుండి ఇచ్చుచున్నారు. మరియు పనిముట్లకొరకు ఇంకొక రు॥ 405 ను ఇచ్చియున్నారు. కళాశాలకు ప్రధాన పోషకులలో నొకరగు రావుబహదూర్ పురాణం వెంకటప్పయ్యగారు గతమాసములో మృతి కెందిరిన తెలుపుటకు నెంతయు చింతిల్లుచున్నాము. వీరు కళాశాలకు మూలధనము నిచ్చినవారిలో మొదటివారు.

ఈ సంవత్సరము నూచింపవలసిన యంశములలో ముఖ్యమైనది కళాశాలకు గవర్నరుగారిసందర్శనము. వీరు గత డిశ్చెంబరు 9 వ తేదీ ఉదయమువచ్చి 45 నిమిషములు కళాశాలను జూచి కళాశాలను గూర్చి ఉత్సాహకరముగ యభిప్రాయమును వ్రాతమాలముగ తెలిపియున్నారు.

కళాశాలయొక్క పరిపాలన విధానముపరీకారము ఇది వరకును పాలకసంఘము వారియొక్కయు కొంచెము మెంబర్లయొక్క ఉద్యోగములను నీ సంవత్సరములు గత ఎక్సైయట్ మాసముతో అంత్యమైనది. తిరిగి ఈ సంఘములు గత అక్టోబరులో నూతనముగ నెన్నికలన నిర్వాహింపబడినవి.

తెల్పాలతెలికి యథా పూర్వమునలెనే తిరిగి ఈ సంవత్సరము జరిగినది. ఈ కార్యమును సంసార దుఃఖము మధ్య గూడ ఎక్కువ శ్రద్ధతోను పట్టుదలతోను ఉచితముగ చేసిన అన్నప్పగారికి మాకుందముల నేర్పించుచున్నాము.

ఈ కొద్ది వృత్తాంతమును బట్టిచూడ పాలకసంఘము వారి యాశయములన్నియు సంపూర్ణముగ నెరవేరలేదని నూచనయగును. కళాశాలయొక్క పోషణకు మూలాధారములలో ప్రజలెచ్చు చందాలే ఎక్కువ ముఖ్యమయినవి. ఇదివరలో సహాయమొచ్చుచున్న ఇండియన్ బ్యాంకును, చెన్న పట్టణపు దీపావళినిధివారును ఈ సంఘము సహాయ మొనర్చజాలరైరి. కాని కొరతమువారు ఈసంవత్సర మెక్కువ గ్రాంటునిచ్చిరి. గవర్న మెంటువారిచ్చు గ్రాంటులకు ఒక నిమిషముగలదు. వారెంతసాము నిచ్చెనో యంతసామును మనము వెచ్చింపవలెను. వారు సామాన్యముగ భవనములకును యంత్రములకును పనిముట్లకును సామునిచ్చెదరు. ఇట్టికార్యములపై ఇవివరకమనము ఎక్కువసాము వినియోగించియుండుటచే ఇంక కొంతముగా మనము ప్రార్థించెదము. అట్టివ్యయమునకు సమ్మతించకదే కొరతమువారి సహాయమును మనము బొందజాలము. మనకు ముఖ్యముగ కళాశాలయొక్క పోషణకొరకు

సహాయము కావలసియున్నది. ఇందుకొరకు ఈసారి మన జిల్లాతాలూకాబోర్డులకును మ్యూనిసిపాలిటీలకును దరఖాస్తు చేయదలచినాము. ఇదివరకు మనదేశీయాలచే నొసంగబడిన విరాళములలో ఇంకను రమారమి 3,00,000 రూపాయలు వరులు కావలసి యున్నది. రాను రాను మిగిలినబాకీలలో కొన్ని పారు బాకీలుండునుగాన, ఈ మొత్తములో రమారమి 80000 రూపాయలలో ఇట్టి పారు బాకీలక్రింద నెంచదగియున్నది. ఇదిపోను 22,000 రూపాయలు రాదగియున్నవి. ఇంకను చూడదగిన వెళ్ల మనుష్యులు పల్లెలలోను పట్టణములలోను ఆశేతులు గలరు. గతవత్సరములో వీరు మనకు పాడు గ్రామములో బాడ్డపాటి నూర్యనారాయణగారియొద్దనుండిగారి మరణకాలము ముందర కడపటినియమములుబట్టి ఒక యకరము పొలము దానముగా వ్రాసి యిచ్చినారు. మొత్తము మీద రావలసిన ఈ చందాలుగాక కళాశాలకు 5000 రూ॥ మును రమారమి 35,000 స్థిరాస్తియు గలద. గత వత్సరములో వార్షింపబడిన నూతన విరాళములు తత్కార్యపు విరాళములలో బోల్చదగినవిగలేవు. కాని ఇది అనివార్యము. ఏల యనప్రతిపట్టణమందును ప్రతిపల్లెయందును, జనోప యోగమును కార్యములు నిర్వహింపబడిన తరుణమున అందరును, వివిధగ నొక్క ప్రతిస్థాపన కిచ్చుట దుస్సాధ్యము కాకున్నను, సామాన్యముకాదు. ఆయినను ఈ 14 మాసములలో కళాశాల అనేక విధముల యభివృద్ధిని చూడగలిగియున్నది. ఈ జిల్లాలోను ప్రక్క జిల్లాలలోను, తగిన కృషిచేసి, కళాశాలయొక్క యార్థిక స్థితిని చక్కబెడిచి, నిరభ్యంతరముగ జరుపగలమని పాలక సంఘమువారు యోచించుచున్నారు.

నోటీసు.

తిరుమల తిరుపతివైరా దేవస్థానములలో 1915 సంవత్సరం జనవరి & ఫిబ్రవరి నెలల్లో రాబడిన బంగారు వెండి వగైరాలను యీ నెల 29 తేదిని మరుగోబులలోను మధ్యాహ్నము 11 ఘంటలు మొదలు తిరుపతిలో దేవస్థానం ఖజానావద్ద వేలం వేయబడును. కొనగోరువారు దేవస్థానం కచ్చేరిలో ముందాడిగా రూ. 100/- లు డిపాజిట్టుకట్టి వేలములో సవాలు చేయవలసినది.

సుమారు మొత్తం.

1. బంగారు (దఫాతు 30 తులం వంతు) 597-తులాల
2. బంగారు నాణ్యములు (ఒకలాటుగా) 15-రకములు
3. వెండి (దఫాతు 1000-తులాల వంతు) 9230-తులాల
4. వెండి నాణ్యములు (ఒకలాటుగా) 8-రకములు
5. కొత్తహోలరు (ఒకలాటుగా) 7518-రూ॥ యలు
6. తేగడ రూ॥ యలు (దఫాతు 1000/వంతు) 2350 ,,
7. తాంబ్రులు (ఒకలాటుగా) 644-శేర్లు
8. తేగడవైసాల (,,) 288-రూ॥ యలు
9. వస్త్రాలు వగైరాలు
10. జిరిగి సామానులు వగైరాలు.

(Sd) శ్రీమహాంతు ప్రయాగ దాసుశివారు.
విచారణకర్త.

దేశోద్ధారకుడగు గోకేచరిత్ర

ఈ స్వార్థత్యాగి పవిత్ర చరిత్ర మీందు విపులముగా వర్ణింపబడి యున్నది. భారతీయులకు ముఖ్యముగ నాంధ్రులకు ఈ మహానీయు డాదర్శనీయుడు. గ్రంథ మచ్చులోనున్నది. చదువదగినది.

హెచ్ వి. కృష్ణఅందుకో.

చిత్రాద్రిపేట, నువరాను.

చెన్నపురి శాసనసభ.

సర్వే ఖర్చులు.

గౌ. జి. యె. శర్మగారి తీర్మానమును ప్రతిపాదించి.

అందిరివినియ్య 8 లి సర్వే వ్యయమునందు 67400 తగ్గింపవలెనని ఈ సంఘమువారు తీర్మానముగా 8కి నూచించుచున్నాడు" అను తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు నటుల నుడివారి. ఈ ప్రశ్న వెళ్ళు సంవత్సరముల నుండి చప్పున బడుచున్నది. ఈ విషయమును గమనించుటకు ప్రభుత్వమువారికి ప్రత్యేక సంఘమును నియమించిది క్లాసునుము గాని ఏదేటను హెచ్చుచున్న ఈ వ్యయమును తగ్గించుభావమేమియును ప్రభుత్వమువారి పట్ల కనబడుటలేదు. 1910-11 లో సర్వే నిమిత్తము 5,31,000 లు వ్యయమైనది. 1914-15 లో సర్వే నిమిత్తము 773000 లు వేయబడియున్నది. కమిటీవారి రిపోర్టు పరిష్కారమును వరకును 1914-15 లో సైన్ వ్యయమున కన్న నడముగ వ్యయపరుపరాదు. విద్యావైద్యసంబంధములకు వ్యయములు చాల మిక్కిలునని ప్రభుత్వమువారు గూడ తెలంచుచుండియు వానిలో కొంత ముత్తమును తగ్గించిరి. కాన దీనిలో గూడ తగ్గింపవలెనని సేను నూచించుచున్నాను. ఈ సంవత్సరము యాద్యకారణమున నన్ని పాటలభివృద్ధులను తగ్గింపదలచుచుండ సర్వేనిమిత్తము వ్యయము హెచ్చించుటలోని పరిష్కారమేమో నాకు తెలియలేదని ఆయన నుడివారి.

అట్లు తగ్గింప వీలులేదు. 1914 15 సంవత్సరము కన్న నడముగ నీ సంవత్సర మేమియును వ్యయమేర్పరుపబడలేదు తీర్మాన మంగీకరింప వీలులేదని గౌ. జి. కార్ డ్యూగారిరి.

ప్రస్తుతము పనిచేయుచున్న సిబ్బందిచేతనే, ఇతిర పని గూడ చేయింపవచ్చును. సెటలుమెంటు పాటల భివృద్ధిగూడ తగ్గింపవచ్చునని గౌ. జి. రామయ్యంగారు నుడివారి.

1914-15 లో నున్న పెద్ద యాద్యోగులతో 1915-16 లో ఏలపరి జరుగదని గౌ. జి. యె. శర్మగారి డిడిరి.

వీలైనవరకు వ్యయములు తగ్గించుటకు ప్రయత్నింపబడునుగాని తీర్మాన మంగీకరింపబడదని గౌ. కార్ డ్యూగారిరి.

లోకలుబోరులకు గ్రాంటులు

అందు రివిన్యూ సర్వే సెటలుమెంటులో వ్యయము తగ్గించి ఆకోగ్యభి వృద్ధితో సంబంధించిన కార్యముల పనిమిత్తము 2 లక్షలు లోకలు బోర్డుల కిప్పించవలెనని తీర్మానమును గౌ. జి. రామయ్యంగారు వదలుకొనిరి.

లెటరులకు వెల్లివాండ్రకు బేటా

గౌ. జి. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారి తీర్మానమును ప్రతిపాదించి. గ్రామమువదలి 5 మైళ్ళకు హెచ్చున దూరమున కేగవలసి వచ్చినప్పుడు తలారి వాండ్రకును వెట్టి వాండ్రకును లోకలు 2 అకాలు బట్టె ఇప్పించవలయును. అందుకు 50 పేలు కాంక్షను చేయవలెను. సివిలు వర్క్సు 45 లోని మొత్తముతో నది సరిపెచ్చవలెనని కోరుచున్నామను తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు గ్రామ సభకురులకు నేమియు చాలతెక్కుగా నున్నది. వీరు దిగుమతియు పని చేయవలసి యున్నది. వూచీ హెచ్చు 20 సంవత్సరముల క్రితము దొడ్లొడుగున తాలూకావసతులను బట్టెలేదు. ఇప్పుడు వారికిచ్చుట యని సరిమని నిశ్చయింపబడినది. రివిన్యూ ఇన్స్పెక్టరులకు కోన్ని సందర్భములలో కరణములకు గూడ ఫిల్డె ఇయ్యబడుచున్నది. గ్రామ సభకురు లంట్రిజులగుటచే వారికి తాలూకా కచేరిలో తాదాసంబంధము వారు తాలూకాకు దిక్కుదీసికొని వెల్లివచ్చు దెబలు నిలవవలసినప్పుడునుండి ఆయన నుడివారి.

జేటలు తక్కువ చేయును జట్టి ఏర్పరుప బడలేదు. రాజధానిలో 64 పేలు మంద గ్రామసభకురులున్నారు. గురికందరికిని బట్టె లేర్పరిచినచో చాల చిక్కుగలుగును. ఎక్స్-క్రెడిట్ కొక్కిన పేలు కొక్కిన కిడమునుమిత్తమే బట్టె నిచ్చినను సాజునకు 96 పేలు వ్యయమగును. దానికి కొంత గ్రంథ ముండవలసివచ్చును. బట్టె లేర్పడగానే అనవసరములగు ప్రయాణము లేర్పడును. ఈ ప్రయాణములు చేసిరా లేదాయని పరీక్షింపవలసినవచ్చును. కాన నిది వీలులేదని గౌ. కార్ డ్యూగారుచెప్పిరి. తీర్మానము వీగిపోయినది.

శాసనసభకు సంఘ పుస్తక భాండాగారము.

గౌ. జి. వి. నరసింహయ్యగారి తీర్మానమును ప్రతిపాదించి. శాసనసభకు యుపయోగముగనుమితి ముకపుస్తక భాండాగారమును నెలకొల్పటకు పరిషత్ కాంక్షనుచేయవలెనని ఈసంఘమువారు కోరుచున్నా రుతీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు 2 సంవత్సరముల క్రిత మిందులకు 3 పేలు కాంక్షను చేయబడెను. అందులో 1800 వ్యయ

పరచి నెక్రటరేటులో పుస్తక భాండాగార మేర్పరుపబడినది. అందులో నేడైనాక పుస్తకము కావలెనని 24 గంటలు ముందు నోటిసు ఇయ్యవలసియుండును. అందువలన వాల్లెట్రే శాసనసభకురులకు నిరుపయోగముగ నున్నది. అని ఆయన నుడివారి.

ఈ 10000 ను ఇటుల వ్యయపరుచట వ్యయమైన వ్యయముగనని తోచదు. నెక్రటరేటు లైబ్రరీనిమిత్తము దోరతమువారు చాలసొమ్ము వెనుకవ్యయపరచిరి. అందులో నవీన విరచితములగు కల్పనాగ్రంథములు లేవుగాని యుపయోక్తములగు గ్రంథములు చాలగానున్నవి. విరుడుమరల 1810 రూపాయల పుస్తకములు కొనబడెను ఈసంవత్సరము 1000 లు వ్యయపరుపబడెను. ముందు సంవత్సరమునకు 1500 కాంక్షను చేయబడెను. కొన్ని సంవత్సరముల క్రితము శాసనసభకురుల కోరికప్రకారము ఎన్ట్రెన్స్కోపీడియాట్రీటూకా గ్రంథము కొనబడినది. 1913 ఏప్రిలు మొదలు నూచనలేమియును వినివచ్చుట లేదు. శాసనసభ కూడునప్పుడుతప్ప నెవరును లైబ్రరీ నపయోగించుటలే లేదని తెలియుచున్నది. ఒకబిల్డింగులోనే 2 పెద్ద లైబ్రరీల నేర్పరుచుట ఆక్షేపణ్యము. 24 గంటల నిబంధనము తొలగింప ప్రయత్నింపబడును ఇంకనేమైన క్రొత్త పుస్తకములు కావలసినచో సభకురుల నూచింపవచ్చును. కాన తీర్మానమును తీసివేసికొందురని తెలంచెదనని గౌ. బటరు వర్మగారు నుడివారి. తీర్మానము వదలుకొనబడెను.

దొరతనమువారు గుట్టలకు బోవుట

“చెన్నపురి దొరతనమువారి కార్యనిర్వాహక సంఘము వారును సివిలు పబ్లిక్ వర్క్సు నెక్రటరీలును చెన్నపురి నుండి ఉదకమండలమున కేగుటకు గుట్టల ప్రయాణము ఖర్చుల నిమిత్తము బడ్జెటులో శేర్పాటుచేయబడిన 48500 ను 1915-1916 సంవత్సరము బడ్జెటులోనుండి ఎత్తివేయవలెనని ఈ సంఘమువారు తీర్మానముగా 8కి నూచించుచున్నాడు” అను తీర్మానమును గౌ. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు ప్రతిపాదించెదరని కార్యక్రమమున మానింపబడినది ఆ తీర్మానమును శాస్త్రిగారు ప్రతిపాదించుటకు మున్నే తీర్మానముగా లిలుల నుడివారి.

ఈ తీర్మానమున చర్చ కనకాశముకలదు. నేనీ సభలో చర్చకు నిరోధము కలిగించుట కంగీకరింపను. ఈ తీర్మాన మిరాజధానికి మాత్రమే సంబంధించినదని యనినను గూడ నే సవిలో ప్రభుత్వమువారు గుట్టలకు బోవు నాచార మన్ని రాజధానులలోననుకలదుగాన నీతీర్మాన మన్ని రాజధానులకును గూడ వర్తించుచున్నది. నేనెప్పుడో హేతువును పరిశ్రమించుతలంపుతో నేనుడివిరి. చర్చకునకాక మిచ్చువిషయముల నెత్తుకొనకుండుటకు గతసభలోనే మనము నిశ్చయించితిమి. వెనుక నీవిషయము సర్వంపబడినప్పుడు తీర్మానమును చర్చ కనకాశము కలిగినది గ్రంథములకలన తెలియుచున్నదిగాన ముందు దీనినితీసివేయున్నను ప్రస్తుతవిషయము సర్వంపబడునాకొడుట యుక్తమని నేనతలంపను. కానమన మిడివరకు నిశ్చయించినరీతిని చర్చకునకాకము కలుగచేయవలసి టనుగాను ప్రతిపాదన లేతీర్మానమును తీసివేసికొనుట యుక్తముగ నుండునోమోయను విషయమును బాంగ నాలొచించుటకు సగౌరవముగ నూచించుచున్నాను.

“చేతశాంతిపేట నోకరావు” ప్రభుత్వ సర్వార్థకారి యొక యాద్యకారసభకురు నొకకోరికకోర నాతడని నెరవేర్చబడక పోయెనని నన్నుగూర్చి ప్రజ లాడుకొనుటకు నంగీకరింపను. కాన మీ అనుమతివైతే ఈ యుద్ధ మే ఘము విరమింపవలెను నేను దీనిని నిలిపియుంచ నంగీకరించెదను. చర్చకునకాకము కలిగించువిషయములనుగూర్చి ఇట్లెంతో గమన కనకాశములేదు. అని శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు నుడివారి తీర్మానమును వదలుకొనిరి.

రాష్ట్రసేవక వ్యయము

రాష్ట్రసేవకవ్యయందలి న్యాయశాఖను సవరించుటకు గూర్చి గౌ. జి. రామయ్యంగారులు తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. “డిస్ట్రిక్టుమున్సిపాలికును సహాయకేటానడ్జిలకును జీతముల నీదిగువకావాలింపరీతిని హెచ్చింపదననని ఈసంఘమువారు నూచించుచున్నారు.

డిస్ట్రిక్టు మున్సిపాలులు 4-వ గ్రేడు	250
” 8 ”	800
” 2 ”	400
” 1 ”	500
సహాయకేటానడ్జిలు 8	600
” 2 ”	800
” 1 ”	1000

ఇట్టి శాసనము 1913-లో ప్రతిపాదించబడినది. నేనప్పటి నుండియు నీ విషయము నంతయు గమనించిని. 1884-న సంవత్సరము నుండి పోలీసు-జుయల-ఫార్మ-సాల్లు రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు లన్నిటిలోను సంస్కరణములు జరిగినవిగాని జ్యూడిషియలు డిపార్టుమెంటులో మాత్రమేమియును జరుగలేదు. ఈ విషయమును ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెదరని నిరుదు చెప్పియుండిరిగాని బడ్జెటులో నట్టిదేమియును కనబడలేదు. ఈ యాద్యోగులు ప్రతిసాలనను 7 కోట్ల రూపాయల విలువగల సామ్రాజ్య గూర్చిన దావాలను పరిష్కరించుచున్నారు. వీరు సామర్థ్యముతో పనిచేయుచున్నారనియును వీరికి జీతములను హెచ్చుచేయుట యావశ్యకమనియును ప్రభుత్వమువారుగూడ నిశ్చయించియున్నారు. కాన నీ తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింతురని తెలంచని ప్రతిపాదకులు నుడివారి.

ఈ విషయము చర్చింపబడినది. చిత్తులు ఇండియాదొరతనమువారికి సంపింపబడునని. వీరి సంఖ్యయు జీతమును హెచ్చింప నిశ్చయించబడినది. ఎప్పుడు కాంక్షను చేయబడునో తెలియదు. ఈసంవత్సరమే కాంక్షను చేయబడినచో ప్రత్యేకముగ 45 సివిలువర్క్సు క్రింద నుంచబడి 3 లక్షలలో నుండియు భరింపబడును. కాన తీర్మాన మనడములేదని గౌ. సర్ వార్మల్లు స్ట్రాత్తుగారు నుడివారి. ప్రతిపాదకులు తీర్మానము వదలుకొనిరి.

కోర్టు కాపీస్టులు

సివిలుసెషన్స్ కోర్టులో న క ప్ల వ్రాయు వారి జీతము హెచ్చుచేయుటకు 14000 ఇప్పించవలెననియును కాపీస్టులను మరీకొంతమందిని నియమించుటకు ఏర్పరచిన 22 పేలలోనుండి ఈసొమ్ము తగ్గించవలెననియును గౌ. జి. యె. శర్మగారి వారు ప్రతిపాదించిరి. ప్రస్తుతము వారి నీతి చాల కోరవలసియును నున్నది. వీరినివ్వడు ప్రభుత్వోద్యోగులలోను లెక్కించుటలేదు. ప్రభుత్వోద్యోగులు కారనియు స్థిర పరచలేదు. 80 ఏండ్ల క్రితము వీరికి జీత మేర్పరుపబడినది అప్పటినుండియు మాత్రమునును జరుపబడలేలేదు. కాన నిప్పుటి కైన వీరికితక్కిన గుమాస్తాలతో సమానమైననీతి నేల కలిగింపరాదని నేను కోరుచున్నానని ఆయన నుడివారి.

నకల్లవ్రాయువారివిషయము హైకోర్టువారు పరిష్కరించినందున ప్రభుత్వమువారు కల్పించుకొని జాలరు. వీరికి 10 రూపాయలకు తక్కువకాకుండ ముట్టునట్లు దొరికనువారు పూచించేసి యున్నారు. కాని వీరిమే ముట్టుచున్నదో తెలిసికొనుటకు లెక్కలను తయారుచేయించి చూడగ వీరికి లెక్కల గుమాస్తాలకన్న తక్కువగా ముట్టుటలేదు. 2 సంవత్సరముల క్రితము ప్రభుత్వవారి గాం డ్రిట్టి ముఖము నే మెట్టుకొనిరి కాని హైకోర్టువారు రంగీకరింపలేదు. కాన తీర్మానమున కరింప వీలులేదని గౌ. జి. రాజగోపాలాచారిగారు నుడివారి. వారి కిట్టి ప్రత్యేకపు శేర్పాటుచేయుటకు కారణమేమిని గౌ. జి. వి. నరసింహయ్యగారి డిడిరి.

వారికన్న చాల విలువగల కాగితములుండును వీరికి అధికోద్యోగములో నుండువలన ప్రజల కిన్యాయము కలుగుచున్నది. హైకోర్టువారు 2 సంవత్సరముల క్రితము తిరస్కరించినను కారణము చాలదని గౌ. రామచంద్రారావు గారు నుడివారి.

ప్రస్తుతము నకల్లవ్రాయువారిలో కొందరికి 10 రూపాయలేముట్టుచున్నది. కొందరికి హెచ్చుగాముట్టుచున్నది. వరుంబడిచాలవరకు నూచరింపెందెంటులు మొదలగువైద్యకాదుల అక్షరహముగూడ నాధారపడియున్నది. కాన నందరికును న్యాయము జరుగుటలేదు. కాన ఏర్పడిరి నిక్కచేయుట యవసరమని గౌ. జి. యె. శర్మగారు నుడివారి.

తీర్మానమునుగూర్చి వోటువేయగా వీడిపోయినది.

పోలీసు వ్యయము

పోలీసువ్యయములలో 3 లక్షలు తగ్గించి ఆకోగ్యభి వృద్ధికి లోకలుబోర్డుల కిప్పించవలెనని తీర్మానమును గౌ. జి. రామయ్యంగారు ప్రతిపాదించిరి.

గౌ. సర్ వార్మల్లు స్ట్రాత్తుగారులతో చేయవీలు లేదనిరి. తీర్మానము వీగిపోయినది.

అపరాధజనావాసములు

“అపరాధజనావాసములకు సమీపమునున్న పట్టణములను కాపాడునిమిత్తము పోలీసువారి నేర్పరుచుటకు 10 పేలు ఏర్పరచవలెనని గౌ. రామచంద్రారావుగారు నుడివారి. ఖరీదుపూర్వమే గౌ. రామయ్యంగారు పోలీసువ్యయమును తగ్గింపుచు కోరికొ స్థిరంప కనకాశములేదని గౌ. ముగ ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచుండ. నేనెప్పుడో వ్యయమును హెచ్చింపవలెనని కోరుచున్నాను. క్రిందకోసాలో నియంధజనావాసములనుగూర్చి విభులముగ చర్చింపబడెను. ఇటీవల నచటి పోలీసు పరిపాలనమును గూర్చి మరి పెళ్ళ విషయ

సానికవార్తలు.

25 వ తేదీ గురువారము.
మదరాసు లిటరరీ సొసైటీ, సాంకేతికసభ సా. 6-0
రామకథా ప్రసంగము, రిక్కిగాజగోపాలనాయక
వీధి, చింతామణిపేట సా. 8-0
26 వ తేదీ శుక్రవారము,
ఎస్. పి. సి. ఏ. సాంకేతికసభ, విక్టోరియా
హాలు సా. 5-30
27 వ తేదీ శనివారము.
బహుమతులు పంచిపెట్టుట, డబ్బుటన్ కాలేజీ సా. 5-30
29 వ తేదీ సోమవారము.
సానికాసన నిర్మాణసభ సమావేశము

దీపములవేళ. — నేడు, రేపు సాయంకాలము
6-49 గంటలకు దీపములు వెలిగింపబడెను.

కాలమానంతి. — నిన్న సభికోష్ఠస్థితి కలిమాత్రలు,
అభిమాన్వసితి 78 మాత్రలు.

కులిగ్రాఫునోటను — జిల్లాల మూలలకు ప్ర
త్యేకవారాంతి తంత్రవార్తలు నాల్గవంతుకట్ట కంగీకరింప
బడును. కడచిన జనవరి నెల 7-వ తేదీని ప్రకటించబడిన వర
కు తీసుందగ్గరనుండ గమనింపబడును.

గోకలేగారి చిత్రపటము. — ఈ సగరము నందలి
కైస్తవ కళాకాలకు సంబంధించిన మొదటి విద్యార్థిసభ
గృహమున ఈ నెల 28 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము
6 గంటలకు డాక్టరు నాయుడుగారు గోకలేగారి చిత్రపట
మును ప్రదర్శించు నుత్సవమును జరుపుదురు.

మెర్క్యంటైల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా. —
కడచిన డిసెంబరు నెల 31 వ తేదీతో నంతమైన సంవత్సర
మునకు ఇన్క్విరీ లుచేసి మూటికి 8 వంతున ఏ. బి.
గుర్తులుగల భాగస్వాములకందఱును లాభము పంచిపెట్టు
టకు తీర్మానింపబడినది. 85,000 పానులు రిజర్వు ఫండులో
పేయబడినది. 47,200 పానులు మరునటి సంవత్సరిపు లెక్కల
లోనికి నిలువగా తేబడినవి.

దేశీయ హైందవ సంఘము. — నంగంబాకము,
హృద్యోనకోట్ల సంఘాధ్యక్షుడు న్యాయమూర్తి జే. ఎ. వే.
జ్యోతిగారి "పుష్పస్తావ" భవనమందు రేపు గురువారము
నాడు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ప్రతిసాంకేతిక
సాధారణ సభ సమావేశమగును. అపుడు 1914 వ సంవత్సర
రపు నివేదికమును లెక్కలును పరిగణించబడును; 1915-వ
సంవత్సరమునకు అధ్యక్షుడు, ఉపాధ్యక్షుడు, ఉపసంఘాధ్యక్షు
లును ఎన్నికొనబడుదురు. తేదీ 5 రిక్యేమెంట్లన్నియు సంఘ
ముతోచేయుకొను విషయముకూడ పర్యాలించింపబడును.

వారి ముట్టును. ఈలాభము విస్తారముగ నుండుట కవకా
ళము కలదని నే నిదివరకే నూచించితిని. కాని అట్టి అధిక
లాభము నెవరో కొందరుమాత్రమే పొందుటకు ఆ లాభము
తియును ప్రభుత్వమునకే ముట్టుట చాల యుక్తిమని మేము
నిశ్చయించితిమి. ఈలాభము వేరొక రిక్యేమెంట్ల నుంచుచు
మరియొక లాభకరముగు కార్యమునకు వినియోగింపబడును.
ఈయధికారము చేతిలో నుండుటవలన ధరలను ఎగుమతులను
సమయానుకూలముగ నేర్పరుచుటకు ప్రభుత్వమువారికి తగిన
యవకాళముండుటయే ముఖ్యఫలితము ప్రస్తుతము ధరలు
నిర్ధారణముగ చెప్పజాలము: రాష్ట్రముల దొరతనమువారిలో
నుత్తర ప్రభుత్వములు జరుగుచున్నవి. హిందూదేశమును
పంట విస్తారముగ పండిన సంవత్సరమున గూడ నీ సరకు
నాపయోగించువారికి కష్టమును కలిగించుట మా కంగీకారము
కాదు. ఇట్టి భక్తసామదాయులకు మేమధికముగ నష్టమును
కలిగింపము. ఏదెలునెల కేర్పరుపడుట వెలలకన్న మే నెల
ధరలను దానికన్న భార్యునెల ధరలను తగ్గియుండునట్లేర్ప
రుపబడును. ఈరీతిగా ధరలను తగ్గించుట కేర్పరుపబడును. దీని
వలన వర్తకమునకు భంగము కలుగకుండ మనము కొరిన విష
యము సఫలము కాగలదు. నిజముగా నిది దొరతనమువారి
కపరితపసుగు విషయముగాన నెవరో నూదలల నొనరించిన
సంఘటించెదము. వర్తకలందరును మాకు సహకారులయ్యెద
రని తలంతునని గాఢ జ్ఞానముగ నుడివిరి.

కపాలేశ్వరస్వామి యుత్సవము. — మైలాపర
మునందు మొన్న నారంభమైన బ్రహ్మోత్సవమునకు తంజావూరు
జిల్లాసంఘి నాగూరు ముఖ్యుడైన నాగస్వామి వాయించుమి
త్రము. ప్రత్యేకించి పిలిపింపబడినాడు కాబట్టి యుత్సవ మధి
కావ్యదశరముగా నుండును.

డగ్గరికో ప్రభుత్వము. — ఈసంఘమునకు సంబంధిం
చిన ప్రతిసాంకేతికసభ మున్న పర భుత్వము ప్రభుత్వమంది
రమున సమావేశమయ్యెను. శ్రీ వెంట్టండుప్రభుగారి గ్రామసాధి
పత్యము వహించిరి. ఇరువదికో మిట్టదన సాంకేతికసభి కడకము
సభివాణిచే నామోదింపబడినది.

శ్రీరామకథా శ్రవణము. — రేపు శ్రీరామనవమి
యగుటచేత తెలుగువారికి శ్రీరామకథను వినిపించుమి త్రము
చింతామణిపేట రాజగోపాలనాయకంధి నెం రెరు గృహమున
నొకసమావేశ మేర్పరుపబడినది. విదగోరు వారిందఱును
రాత్రి 8 గంటలకు విచ్చేయవలసినదని గా. హరిసర్వోత్తము
రావు, ఎమ్. ఏ. గారు ప్రార్థించుచున్నారు.

శ్రీగోపాలకృష్ణ భక్తిదినసమాజము. — చెన్న
పురి ఆయలూరు ముత్యామొదలివీధి నెం 40 గృహముందు
శ్రీమాక్ సముద్రాల అదిశేషచార్యులవారు శ్రీమద్రామాయ
ణమునుగూర్చి ప్రసంగించుచున్నారు. రేపు గురువారము
శ్రీరామనవమి సాయంకాలము 5 గంటలకు పరశురామగర్వ
భంగమును ప్రకరణము ప్రసంగింపబడును.

శ్రీరామనవమి మహోత్సవము. — చెంగా
బజారు నాటకశాల యెదుట జార్జిటవును తాతాములియ
పుక్ విధి నెం 17 రు గృహముందు రేపు గురువారము
మొదలు ఏదెలునెల 6 - వ తేదీ మంగళవారమునఱును ప్రతి
దినమును రాత్రి 9 గంటలు మొదలు ఈమహోత్సవమును పుం
స్కరించుకొని పాటకట్టెలు జరిగెను. కార్యక్రమము. —
మార్చి 25 - వ తేదీ గురువారము రాజాంబ వీణ; 26 - వ
తేదీని ధనము కొమారెలసాట; 27 - వ తేదీని కొలూరునాగ
రత్నముపాట; 28 - వ తేదీని మొనూరు గోరెపాట; 29 - వ
తేదీని కొయ్యలబుత్తూరు తాయిపాట; 30 - వ తేదీని కాంచీ
పురము ధనకోటి పాట; 31 - వ తేదీని ధనము వీణ; తక్కిన
భాగ మావల ప్రకటించబడును.

సర్వారు పోలీసుకోర్టు.

మార్ మాక్సెట్టునందు వైకేలు వ్యాపారముచేయు
వాడాయనువాడు తనకుక్రీను వొంగిలించెనని తిరువల్లికేజి
నివాసియగు ఆమడే మేరీఫ్ ఆనువాడు దావాతెచ్చెను. మేజి
స్ట్రేటు కామియేడ్ గారు విచారణకు పూనుకొనిరి. తాను
ఫీర్యాది తక్కును వొంగిలించలేదనియు, తనవద్దమాడుతక్కు
లున్నవనియు ముద్దయిచెప్పెను. ఆతక్కులు కొద్దిక తేబడినవి.
వానిలో నొక్కటి మేజిస్ట్రేటుగారికిక్కు. అది తనయజ
మానిని గురించి వెంటనే వారించెంతిరు పయ్యతెను. ఈతక్కు
అగవడకపోయి యిప్పటికి దాదాపు నెలకొనిజూలాయెను. మేజి
స్ట్రేటుగారికి దానిపోబడి తెలియకుండెను. ఇప్పుడు ఆతక్కు
దొరకెను. ముద్దయి ఈతక్కునుకూడ వొంగిలించినటు లేర్ప
డెను. అందువలన, తానుకూడ కక్షిదారుడగుచున్నాడుగాని,
కామియేడ్ గారు ఈతేనును చీఫ్ మేజిస్ట్రేటుగారి విచారణకు
పంపెను. ఆవిచారణలో ముద్దయికి 15 రూపాయలు జరిమానా
విధింపబడినది.

మోళి కుమ్మరపేటలోనందు లోకనాథం ఆను
ఏదెనిమిదేండ్లవాడు తనయింటి నెరటికే పున నుండగా, ఆడు
కొనుటకు గాలిపంటులనిచ్చెదనని యాకొనూపి, కడచినఫిబ్రవరి
నెల 22-వతేదీనాడు వెంటజెల్లుకొనివెళ్ళి, చెవిపోగులను
సంగ్రహించుకొని నంబలకై యానెల 19-వతేదీన ఆరెళ్లు
కాబడిన బెక్ డయక్ బ్రూక్సు మీది దావా విచారణజరిగెను.
మేజిస్ట్రేటుగారు 80-వతేదీనాడు తీర్పుచెప్పెదరు.

ఏలూరువార్తలు. — కృష్ణాజిల్లా సంఘమువారు ఈ
నెల 20 తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలకు ఏలూరు పురమందిర
మున తిరుసభను జరిపిరి. ఆసభకు ఆరెచెర్ రావుబహద్దర్
మొదల్గు రామచంద్రరావువంతులుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము
వహించిరి. ఈ సభకు మూలప్రదేశములనుండి రైతులు విచ్చే
సిరి. 1914 సం॥ తాలూకు రిపోర్టు చదువబడి అంగీకరింపబ
డినది. కొన్నిగ్రామముల తాలూకు ఇబ్బందులను గురించి
నర్పించి ఆయా సంబంధితులగు అధికారులకు తెలియపరచు
టకు తీర్మానించిరి. జిల్లాసంఘము చురుకుగ పనిచేయుచున్నం
దులకు సంతసింప వలసియున్నది అని పురవాసిగారు
ప్రాయచున్నారు.

వివాదాంశములను
తీర్మానించుటకు సమ్మతు.

(సికిల్ ప్రొసీజరుకోడు 5 వుత్తర్వు 1,3 నిబంధనలు)
న్యాయకాసు కోర్టు రంగునాను.
దావా నె 4886 రు of 1914.

పి. యస్. ఆర్. యం. ఎదిరి 1. కరీంత్తిరాజు
చెట్టికొట్ల, వాది 2. కరీరామసామి
ప్రతివాదులు.

ప్రతివాదులు ప్రస్తుతము కాపురముండునట్లము. ఎచ్చట
వుండేది తెలియదు.

ఒక ప్రామిసరునోటుపైని యవ్వనలగిన రు 1476-8-0
టికి వాది, మీమీదదావా దాఖలుచెసెయున్నాడు. కనుక
మీరు యాకోర్టులో నెరుగాగా, లేక న్యాయప్రకారం అధి
కారముపొందిన యా కోర్టుపేరుకల్లగాని యా దావా
సంబంధమైన ముఖ్యవిషయముల ప్రశ్నలకు బదులుచెప్పెటలు
వంటిన్ని, లేక అన్ని ప్రశ్నలకు బదులుచెప్పెటలువంటి వరకు
మనవిద్యారాగాని ఏదెలునెల 30 వ తారీఖు ప్రార్థన 11 ఘం
టలకు హాజరు కావలెను. మీరు యిప్పుడు తెలియజేయుడం
యేమనగా నైచెప్పిన తారీఖున హాజరుఅవుటకు తప్పినయెడల
మీరులేకనే వివాదాంశములు తీర్మానము చేయబడును.

మీయెదురుకక్షి వాదమునకు ఆధారముగా నమ్మియుం
డు యేదైనా ప్రత్యేకములువుండినయెడల మీతోకూడా తీసుకరావ
లయును లేక ప్లిడరుములముగా పంపవలసినది. ఏదెలునెల
30 వ తారీఖునగాని లేక అంతకుముందుగా గాని రిటకేస్టేలు
మెంటు దాఖలుచేయుదని కోరడమైనది.

ఫిబ్రవరినెల 19 వ తారీఖున నాచేవాలుముద్ర చేయడ
మైనది.

By order
(Sd.) Mg Thaung
Chief Clerk.
M. Subramaniam
Translator

The Kistna District Co-Operative Bank (Ltd.)
Masulipatam.

కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు కో-ఆపరేటివ్
బ్యాంకు (లిమిటెడ్) బందరు

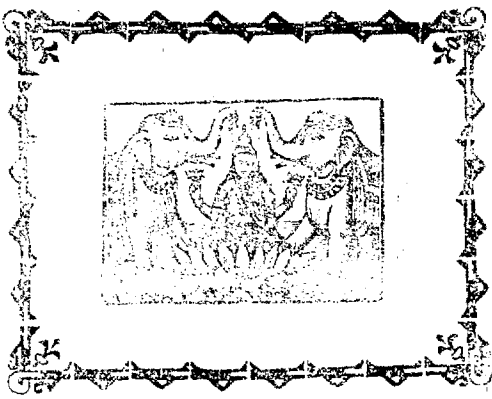
మూలధనము 1,00,000
భాగము 1-కి రు 100 చొ॥ 1000 భాగములు
ప్రస్తుతము వసూలు చేయవలసిన మూలధనము 50,000
వడ్డీకి దాచిఉంచుకొను వారికి (డిపాజిటు చేయువారికి)
6 మాసములు ఉంచుకొనె యెడల నూటికి సం॥కు రు 5 చొ॥
6 మొదలు 12 మాసముల వరకు, 5% చొ॥
1 సంవత్సరము అంతకుపైన ఉంచుకొనె యెడల రు 6 చొ॥
వడ్డీ 6 మాసముల కొకవర్షాయ మివ్వబడును.
మృదాను 1 వర్ష మెంటువారి నెం 1267 రు
ప్రకారము గర్వ మెంటు ఉద్యోగములకూడ భాగములు
పుచ్చుకొనవచ్చును. వడ్డీకి దాచిఉంచుకొనవచ్చును.
జంధ్యాల గోరనాథశాస్త్రి, ప్రసిడెంటు
చిన్నిం రాజుగన్నాచు, ఆనెరరీకెట్టరి

కావలెను

సమృక్తమైనట్టియు క్రొత్తమార్పులతో కూడినట్టియు
వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏదెంటును జిల్లా
ఏదెంటును, డివిజను ఏదెంటును కావలెను. వారికి నెలకు
రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జతములు
యియ్యబడును. వైగా అలవెనుకూడా యియ్యబడును.
పనిచేయు సమర్థతనట్టికర్తనము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండ
వలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇట్లు మున్నవారు
వెంటనే ఈదిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

ఏ. యస్. రంగను,
కార్యదర్శి.

ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ,
81-ఏ. తేరువీధి, తిరువల్లికేట్ట, చెన్నపట్టణము.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1915 వ సం॥ మార్చి నెల 24 వ తేది

బుధవారము.

యుద్ధ సీత.

యుద్ధము యథాప్రకారము పొగుచున్నది. దినదినమును నుహాపీఠము రణరంగమున నిరుప్రక్కలను దేశసంరక్షణార్థము ప్రాణము లర్పించుచున్నారు. మాడకొడ నియుద్ధము ఫలితము తేలు దినము దూరదూరము పోవుచున్నది. యుద్ధమున నిమగ్నములయియుండు సర్వదేశములయెడలను దినదినప్రవర్ధమానముగు పట్టుదల కాన్పించుచున్నది. దినదినమును సీతముగా నితరరాష్ట్రములు యుద్ధములో ప్రవేశించు చిహ్నము కనపించుచున్నవి. ఈవిషయము లన్నిటికిని సంబంధించిన వార్తలు ప్రతికల నింపుచున్నను కడచిన వారము పదిదినములలోపుగా మిత్రమండలి పక్షమునకు మహానష్టములగు సంభవము లొకకొన్ని జరిగినవి. వానిని గమనించుట అవసరము. పశ్చిమరంగమున నెంతయో పోరాటము యుద్ధచరిత్రకు జేరినదికాని న్యూషేలు విజయ మాచరిత్రమున స్ఫుటముగా నుండకమానదు. ఆర్మెనియన్లు, లాబాను, మున్నగుపేర్లు మాచదువరుల కర్ణములకును శత్రుములకును కొంచె మించుమించుగ నియుద్ధారంభమునుండి గోచరమగుచున్నవి అచ్చట నొకరనందియుండిన మిత్రమండలి సైన్య ప్రధానమునకు సీ న్యూషేలు విజయము మరల నొక క్రొత్తలమును కలుగజేసినదట! పొంచేను, ఆగ్నేయలోని విజయములను స్వీకరించుచున్నావు. పశ్చిమరంగమున నిట్టి ప్రబలసంభవములున్నను నిటీవల సీతపూర్వరంగ మంతప్రముఖముగా లేకు కొంతకాలమునరకును దృష్టియంతయును జూచి ప్రాటించిన సమాద్రనిరోధమునందుండినది. అక్కడప్పుడు అక్కడక్కడ జర్మనీసముద్రాంతర్గాములు ఆంగ్లవాహినీనావలను మాంచుట కింపబడుచున్నదిగాని ఒక్కటి యర నష్టమయినయే కల నది ముఖ్యముగా గడించునంతటి స్థితిలో ఆంగ్లవాహినీ నౌకాదళము లేదు. మొత్తము మీద ఆంగ్లవాహినీ ముప్పటివలెనే బరుగుచున్నదనుటకు సందేహములేదు. ఆంగ్ల ప్రభుత్వము వారు జర్మనీశత్రువును నిరోధించుట ప్రకటించి యుండుటచేత జర్మనీకి మరియొకవిధముగు ఇబ్బంది కలిగినది. ఇది నిరోధయుద్ధములఫలితము. చూపున జరుగుచుండు నౌకాయుద్ధము దీనికంటె ముఖ్యతరము. ఈనౌకాయుద్ధమును మిత్రమండలి వారు వాతావరణానికి బద్ధులై కొన్ని దినముల పట్టు ఆపియుండి మరల ప్రారంభించినారు. జార్జిస్సు జలసంధి ఇరుకులలోనికి ప్రవేశించి చుట్టు ప్రక్కలనుండు కోటలను విధ్వంసము చేయుచున్నారు. ఉట్టిపని నెరవేర్చి తీరిగి వచ్చుచుండగా మూడు యుద్ధనావలై తేలివచ్చు నగ్నిగోళములచే ముంచబడట మాచదువులు చదివి యుందురు.

ఈ యగ్నిగోళమును నైచుటకు శత్రువు చూపు మేరలో నుండ నవసరము లేదు సరియైన ప్రవాహమును కలిపెట్టి నైచుండి వేసినయెడల, కొట్టుకొని రాగలవు. జార్జిస్సులో నట్టి ప్రవాహము కలన నటచేత నీసంభవములో శత్రువు మొక్క మహాత్తిర శక్తి ఏమియును లేదు. మిత్రమండలివారు ఆగ్నిగోళములను ముందుగా నెత్తి తీసివైచి కూడ సీసంభవము తటస్థించినది. ఇట్టిది కలుగకుండుటకు ప్రతీకారము లొనర్చుచున్నారు. మిత్రమండలి సైన్యములను త్వరగానే జార్జిస్సు బాభాగము పై నుండగలవు. ఏదేమైనను సీజలసంధిని పట్టుకొన గలరు. కాల మొక్కటియే కావలెను. నల్లసముద్రములోని రుష్యా నౌకాసైన్యము బాస్పరసుకు నుత్తరపార్శ్వమున జూపట్టినది. కానిస్టాంటినోపేలు లో నప్పుడొక యోధమూలభవయినది. రుష్యాకు మార్గమేర్పరచుట యత్యవసరముగాన నీజార్జిస్సు ప్రయత్నము విజయమగువరకు నిరంతరము సాగగలదు. చూపు భారంగమునకు దిగితిమేని అనగా జర్మనీరుష్యాల సంగ్రామము నాలోచించితిమేని అచ్చటను మిత్రమండలిదే వైచేయిగానున్నది. పాపముకే జరు నాల్గవపర్యాయము ఇకేమివార్తా దరి నెదనని ప్రయత్నించి మరల విఫలమనోరథుడయినాడు ప్రాస్టిజువద్ద మహా ఘోరముగా ముందుపడి పోరుచుండిన జర్మనీవాడు ఉన్నట్టు డి యొక్కనాడు మైఖేలొలిది వెనుకకు నొదిగిపోయినారు. మహాద్దండవృత్తిని నుత్తరపోలండున జరుగుచుండిన పోరాటమున మరల రుష్యావారు ముందుపడి తాకు వారైనారు. మధ్యపోలాడులోను నిదియేస్థితి కన్పించుచున్నది. చూపుప్రవ్యాసండ్ల రుష్యా ప్రవేశించిన సైన్యములు కొంతదూరము చొచ్చి స్తంభితములైనవి. రుష్యావారి సైన్యములు ఉత్తరపుదివరన జర్మనీ ప్రవేశించి మెమెలు అనురేవుస్థానము నాక్రమించు కొనినవి. ఇదివెనుకనుండి జర్మను సైన్యములను బెదరించుటకని కొంద రనుకొనుచున్నారు. మరికొందరు దీనియంద్రేకము దండయాత్రయే యని తలంచుచున్నారు. ఇంతకంటె నెక్కువయగు విజయమును రుష్యా మరియొక ప్రాంతమున కనగలిగినది. ఆరునెలలనుండి ఎచురోస్టోనిలిచిన ప్రెజిస్సోకోట లోబడి పోయినది. అక్కడి బలమంతయును వారిచేత మైసినది. మధ్యశీషియా ముఖ్యస్థానమును మిక్కిలి యుపయోగకరమగు నైల్వేసంధియు వారిచేతికి దొరికినది. చూపున బుకోవిసాలోని ప్రయత్నములును పడమటక్రాకోకడ ప్రయత్నములును దక్షిణమున కాల్పేథియను ప్రయత్నములును అనుకూలముగా నడపుటకు పూర్ణావకాశము దొరికినది. ఈయుద్ధమున లీజి, నామూరు, ఆంటునర్పు, మాబెగు కోటలు హవిట్టరుల దెబ్బకు శ్వరలో పడినను సీప్రెజిస్సోలింతకాలము నిలిచిగోపలివారిని తుత్తుకొంచు వరకు పడకుండుట నిజముగా నాశ్వర్యకరము. ఇప్పటికింటలు ప్రస్తుతపు హవిట్టరు ఫిరంగులకు నిలువలేనివే యెనను గురికి సరియైన తావులను మాచ్చివైచి సంరక్షణ కందకములను త్రవ్వకొని శత్రువునకు తమ ఏర్పాటులను తెలియజేయు యుద్ధము చేసినయెడల తిండిలేక లోబడవలసివచ్చువరకును బోరవచ్చుననుటను ప్రెజిస్సోలు కోట సంరక్షకులు శత్రువుల కేని ప్రశంసింప దగినరీతిని ప్రదర్శించినారు. రుష్యావారు బలవంతులయి చుట్టుముట్టుకొని పట్టుదలతో నిరంతరము నిలిచినందున విజయయినారు. ఇప్పుడు ప్రెజిస్సోలును ముట్టడించుచుండిన బలములు ఇతరోప యోగములకు నొదవనున్నారు. క్రాకోవైపునకు సీజలములు మరల్చబడునని కొంద రనుచున్నారు. క్రాకోవైపు మరలినను రుష్యావారు

క్రాకోవినోవ ప్రయత్నించుచుండు కాల్పేథియను కనుమనైపునకు మరలినను సీప్రెజిస్సోలు రుష్యాకు నూతనో స్సాహముతో గూడిన విజృంభకములుగా నుపచరింప గలవనుటకు సందేహములేదు. ఒకనైపున రుష్యావారి యొట్టికి ఈకగిదిని ఆస్తియాను కలంచుచుండ మరియొకనైపున నిటలీగో సంచలన మగుపించుచున్నది. ఇటలీదాల్మేషియాకు వ్యాపారసంబంధము లాగినవలె ఆస్తియా భాగమును డాల్మేషియాతో వ్యాపారము ననువజూచునావలను పట్టినైతుమని ఇటలీయా నౌకాధికారి వాకొనినాడట! కడచిన ఆరునెలలలో ఇటలీ 20 సముద్రాంతర్గాములను 220 గురు నైమానికులను సీన్యమొచ్చినదట ఇటలీయాభాగమును నాస్టియాలో జర్మను సైన్యములు సిద్ధమగుచున్నవట! ఏనిమిషమున నేమిజరుగునో!

ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల

మచిలీపట్టణము నందలి నునయాంధ్ర జాతీయ కళాశాలయొక్క యైదవసాంవత్సరికోత్సవము కడచిన 20 వ తేదీ నాటి సాయంకాలమున జరిగెను. న్యాయమూర్తి శంకరనాయుడుగాధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు బహుమానములను పంచిపెట్టి విద్యార్థులకు ప్రోత్సాహము కలుగజేయుటకు "యావ్వనల భాగ్యములు" అను విషయమును గురించి యుపన్యసించిరి. కళాశాలా కార్యదర్శిగారు శ్రీయుతభోగరాజు పట్టాభిసేతారామయ్యగారు చదివినరిపోర్టు మరియొకచోట ముద్రింతిమి. దాని ననుసరించి ఆకళాశాలయందు కడచినపదమూడు నెలలలో రెండుక్రొత్త విద్యార్థిశాఖలు నెలకొల్పబడినవి. వ్యవసాయశాఖను సాపేరుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ద్రవ్యసహాయ మెక్కువగా సమకూరకున్నను కొంతకు కొంత దొరికినది. అయిన నిప్పటికిని కర్మాగారములో రు 2400 లు నష్టములేర్పడిగాదు. ఉపాధ్యాయులు ఒక్కరికిని ఏర్పడినగృహమున నిద్దరు నివసింపవలసిన వారైనారు. అయినను వారు తాము చేసిన స్వార్థత్యాగమునకు వన్నె బెట్టుటకో యను నట్లు అంతయును భరించి కార్యపరులయి ప్రసరించుచున్నారు. ఈయపాధ్యాయ మందిరముల కొకరు 5000 లయిన చాలునని కమిటీవారునుచున్నారు. ఆంధ్రభూమి ఈ కొరంతను మరియొకరిపోర్టు వినుటోపుగా తీర్చబారదా? ప్రభుత్వము వారు సాయము చేయుచున్నారగాని ఔట్టలో వివరింప బడినట్లు వారి సహాయమును పూర్తిగా గ్రహించుటకు వారిపద్ధతు లాటంకము లగుచున్నవి. కావున నాంధ్రలోకము తమప్రథమ పుత్రికయైనా అల్లారుముగ్గురు జాతీయ కళాశాలను పోసింతురుగాక యని హెచ్చరించు చున్నాము. మొన్నటి సమావేశమున చల్లపల్లి కుమారరాజుగారు వేయిరూప్యములును శ్రీయుత నై. డక్టీణామూర్తి బి.ఏ., బి.ఎల్ గారు రు 500 లను నిచ్చుట శుభసూచకము. అధ్యక్షులుగా నుండిన న్యాయమూర్తి శంకర నాయుడుగారు నుడివినట్లు ఈ కళాశాలలోని విద్యార్థులకు నన్నిటికంటె మిన్నయగు సుగుణ సంపత్తియు స్వార్థత్యాగ పలుత్వమును అలవడు ననుటకు సందియము లేదు. ఈ కళాశాలలో పనిచేయు గురువుల వంటి గురువులతోను ఆ సరస్వతీ భవనము నందు సమావేశ మగునటువంటి విద్యార్థి బృందము వంటి సహపాఠకులతోను కలసిమెలసి యుండి జీవితమున శిక్షితు లగుటయే యుత్తమ పరీక్షలలో

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లండు

పార్లమెంటు సభ.

నక ఎడ్వర్డు క్రేగారి ఉపన్యాసము.

యొద్దము గరించి చెప్పుట.

అండన్ మార్చి 22:— యొద్దమునకుగలకారణములను, యొద్దముయొక్క పద్ధతినానునగుంచి నక ఎడ్వర్డు గారు పార్లమెంటులో ఈక్రిందివిషయములను చెప్పిరి:— యూరోపురాష్ట్రములకలసి ఆలోచించి వ్యవహారములను పరిష్కరించినపుడును యొద్దముజరుగకుండచేసియుండును. జర్మనీ చాలామన కాన్ఫరెన్సులోనూచిన విషయములనుబట్టి మనము తమయందు అభిమానముగనుండుమని నమ్మకలసియుండెను. కాని జర్మనీ యేసలహాను విసలేదు. కాబట్టి యాయొద్దమునకే తెచ్చి నెట్టికావచ్చుత కలకాలము జర్మనీవీరాధ నుండును. మనము యెరిగియున్న తరువాత జర్మనీ యూరోపురాష్ట్ర యొద్దమునకు మునుపటికంటె నుది నాలుగవ పర్యావము. ఇకమందు యెన్నటికి జర్మనీని యొద్దమునకు ఉరకకుండ చేయవలెనని నిశ్చయించినాము.

నర్వీయా ఆస్త్రియాకలక.

నర్వీయా, ఆస్త్రియా కలకన నందుచేసికొని జర్మనీ యొద్దము ప్రారంభించినది. తొని చాలామన రాష్ట్రముల చిక్కున పరిష్కరించుట కన్న నర్వీయా ఆస్త్రియా కలకన చాల నులభముగ తీర్చియుండును.

ఇంగ్లండుయొక్క కారణము.

చాలామన కలకలో మనము తగాదాలు తీర్చి మధ్య లాభమును పొంద జూచుట లేదని జర్మనీకి అప్పుడు తెలియను. అప్పుడు మనము వట్టలు చేయుటలేదని, ఏలాగున వైన చాలామన రాష్ట్రములలో కాంతిని నిలుపుట కుప్రయత్నించితి మని జర్మనీ తెలిసికొనినది. కడచిన జూలైలోనూడ ఆరగా ఈయొద్దమునకు ముందుకూడ మనము ఏలాగునైన యూరోపు శాంతికి భంగము కలుగకుండ చేయవలెనని మనము ప్రయత్నించితిమి. ఇతర దేశములు ఏదైన వచ్చి జర్మనీవై పడుపక్షమున ఎంతమాత్రము సాహాయ్యము చేయమని కొన్ని సంవత్సరములనుండి మనము జర్మనీకి చెప్పుచుంటిమి. కాని జర్మనీ తన చుట్టుపట్టులనున్న దేశములవై ప్రదుపక్షమున చూచుచు నూరకొందుమని మట్టుకు మనము వాగ్దానము చేయలేదు.

ఫ్రాన్సు, రషియా, ఇటలీ దేశములు.

జూలై నెలలో, ఫ్రాన్సు, రషియా, ఇటలీ దేశములు సభచేసి వ్యవహారములను పరిష్కరించుటకు సిద్ధపడియున్నది. సభచేసి వ్యవహారములను పరిష్కరించిన బాగుండునని మనము చెప్పిన తరువాత రషియా నకన క్రియగు బాగుగాను ఆస్త్రియా, నర్వీయా కలకానాను చేగుండునానతి సభలో తీర్పు చేయించిన బాగుండునని జర్మనీ ప్రకృతియగు కెయిజరు గారికివాసిరి. ఆస్త్రి విషయములను చక్కగ ఆలోచించుకొని, ఆస్త్రియేర్పాట్లను చేసికొని యొద్దమునకు సిద్ధపడియున్న దేశమునకె జర్మనీ అప్పటికే యొద్దమునకు సిద్ధపడియున్నదని మనకు తరువాత తెలిసినది.

బెల్జియము నష్టము.

ఇతర దేశములు గౌరవించుచున్నంతవరకు మనముకూడ బెల్జియముయొక్క తటస్థమునకు గౌరవించుమని యొద్దమునకు చాలామనము చేసి బెల్జియమును వాగ్దానముచేసితిని. జర్మనీ వారు బెల్జియమువై దండెత్తుపక్షమున, మనశక్తికంటెను ధారపోసి జర్మనీనియెదిరించుటకు మన ధర్మమైయుండెను. తత్ఫలము మనము జర్మనీని ఎదిరించక జర్మనీని బెల్జియమువైదండెత్తనిచ్చి వైరులు కానివారినికూడ కాల్చివెంపినను, గ్రామములను కొల్లగొట్టినను, యొద్దధర్మములను, మానవధర్మములను భంగపరచినను చూచుచు చేయుముడుచుకొని ఉరకొనియున్న పక్షమున మనము శాశ్వతముగ అపకీర్తిపాలుగాకుండుమని యీసభలో యెడలైననుతలచెదరా? ఇప్పటియొద్దమునలిది సందచేసికొను పక్షమున, బెల్జియమునకు స్వాతంత్ర్యమును, జాతీయజీవనమును, తనదేశమును తాను ఏలుకొనుటకు స్వేచ్ఛను, నష్టమును వీలైనంతవరకు కట్టియిప్పించుట, అను ఏషరతులనులేదే సందచేసికొనరాదు.

మిత్రమండలివారి గమ్యస్థానము

యూరోపుయొద్దములో దేశములన్ని చిన్నవిగాని, పెద్దవిగాని, సర్వస్వాతంత్ర్యమును కలిగియుండవలెను. ఏ జాతికి తగినప్రభుత్వమును ఆజాతి ఏర్పఱచుకొనవలెను. ఎవరూర్వ ప్రతిష్టకుతగినట్లు వారు అభివృద్ధి మార్గముల నకలంకించవలెను. ఈస్వాతంత్ర్యములను యూరోపుయొద్దమునందు నెలకొల్పటకు మిత్రమండలివారిప్పుడు యొద్దముచేయుచున్నాడు. జర్మనీవారి యొద్దకేమిదికాదు. తాము మానవులలో శ్రేష్టులమనియు, అధికారమునుసంపాదించుటకు దేనిచేసినవ్యాయమేననియు, అధికారమును వ్యాపింపజేయుటకు వారుచేయు ప్రయత్నములకు వాద్దుపెట్టుట ఆరాస్త్రియమనియు తలచుచున్నాడు. జర్మనీవారు యూరోపుయొద్దమునందలి కొన్ని దేశములకు, స్వాతంత్ర్యమునకులగజేసికాదు వారిని లోబరచుకొని, వారివై అధికారమును చెలాయించవలెనని తలచిరి. నేను దరిపోవుటకైనను, ఈ యొద్దమునందలి యింకొక యొద్దమునకు వెళ్ళిపోవుటకైనను ఒప్పుకొందును కాని యీజర్మనీ పద్ధతులకు ఎన్నటికిని ఒప్పుకొని యుండను.

జర్మనీ అధికారమున కర్పించుట.

ఈయొద్దము ఆయింగ్లండువారితో మనము, యూరోపుయొద్దమునందలి యితరదేశములకూడ సీరాధిపతి నకలంకించు రాజయొక్క ప్రకారమునకు కలకమున జూచియు, తళతళలాడు ఆయన యొద్దమున జూచియు, జర్మనీకి సాహాయ్యము చేయుమని ఆయన భగవంతునికొరకు చేయు ప్రార్థనలను వినియు ఎల్ల కాలము ధయముతోడండెడల మనము నాను, స్వేచ్ఛగను నీవించకలెను. మన రాజ్యపరిపాలనయందుగాని, రాజకీయముగా, మిలిటరీగాలేదును జర్మనీకి యేదిభయగు సంబంధము ఉండరాదు. జర్మనీవారి నాయకత్వము క్రిందను, అధికారముక్రిందనుగాక యూరోపులోని దేశములన్నియు, జర్మనీలోనకూడమైన స్వాతంత్ర్యమును స్వేచ్ఛను కలిగి యుండునట్లుచేయుటకు మిత్రమండలివారు పోరాడుచున్నాడు.

మిత్రమండలి ద్రోహము, దేశాభిమానము.

మనలో కలసి పోరాడుచున్న మన స్నేహితులు మంద్రోహమును, దేశాభిమానమును జూపుచున్నాడు.

ఇంగ్లండు ధర్మయొద్దము చేయుచున్నది.

ఒకదేశము ధర్మయగను, న్యాయముగను యొద్దము చేయుచు, తనను తాను కోల్పోవు సీతిలో పోరాడుచున్న పుట్టికొని, దేశనేకచేయుటకు తగిన పరిశ్రమయును ఇంకొకటిలేదు. మనదేశమునకు యిదివరకెన్నడును యింత చిక్కువచ్చినట్లుగాని, తప్పుని సరిగా పోరాడకలసి వచ్చినట్లుగా ఇప్పటికన్న యెక్కువ న్యాయము, ధర్మముగనున్న విషయములకొరకు పోరాడినట్లుగాని మన దేశవైఖరి యెచ్చటకు కానరాదు.

బ్రిటిష్మన్మనుషులను పూర్తిచేయుట.

నావికులను పోవరకు చేర్చుట.

అండన్ మార్చి 23:— ఇంకొకప్పుడు అను విట్టిష్మన్మనుషులను సావరను లైటుషిప్పర్లకు, టూల్స్చేయజడినది. ఏరిలోని 26 గురు కళానులును, పోవరకుపురు చేర్చబడిరి.

బ్రిటిష్మన్మనుషులను బాంబులను వేయుట.

అండన్ మార్చి 23:— ఆరెంటి నాకుండి బాధితులగు బెల్జియను ప్రజలకొరకు “ఎల్ డాండ్” అను బ్రిటిష్మన్మనుషులను తేచ్చుచు ఉక్రెనముద్రములో ప్రయాణము చేయుచుండగా ఒకజర్మనీ విమానము ఆరగంటశేపు దిగా మము లేకుండ స్త్రీమనువై బాంబులువేసినది. ఈస్త్రీమనువై బాధితులగు సాహాయ్యముచేయు నావలవై కట్టుబెండా కట్టి యుండెను. స్త్రీమను తెలిసిలేకలతో నడిపించున బాంబులన్ని స్త్రీమనువై పడలేదు. ఒక్కబాంబుమాత్రము పడినది. కొంత నష్టము కలిగినది.

ఫ్రాన్సు

జర్మనువిమానములు.

విల్లర్బు—కోట్టరిట్టుమీద బాంబులువేయుట.

ప్యారిసు మార్చి 23:— జర్మనీ విమానముకటి నిన్న సాయంకాలము విల్లర్బు—కోట్టరిట్టుమీద బాంబులువేసినది.

ప్యారిసులో దీపము లార్పివేయుట.

జర్మనులు వచ్చుచున్నదని, ప్యారిసునగరమున ముంద్ర తెలిసి, రాత్రి లోమ్మిగంటలకు దీపము లార్పివేయబడినది. పోలీసువారు వద్దని చెప్పచున్నను, విమానములను చూచుటకు ప్రజలు వీధులలో గుమికూడిరి. కాని జర్మనులురాలేదు. రాత్రి 10-40 నిమిషములకు తిరిగి దీపములు వెలిగించబడినవి. జర్మనులు వచ్చుచున్నట్లు 11 గంటలకు మరల తెలిసి, తిరిగి దీపము లార్పివేయబడినవి. రెండువిమానములు ఆయినువద్ద కనపడినవట. ఒకటి ఎనిముతైపునకును, రెండవది సూపెనువైపునకును వెలిగినవట.

ను తీర్చు లగుటకంటె శ్రేష్టతరమని పాశ్చాత్య విద్యాశాస్త్రాధి కారుల మతము; మన ప్రాచీన విద్యా భ్యాస పద్ధతుల సారము. అయిన నిప్పుకట్టి యాదర్శములు మన నాయకుల జహ్వగ్రముల పయి నాశుచున్నవే కాని హృదయాంతరమున ప్రజ్వల్లుటలేదు. అందుచేతనే నున జాతీయ కళా శాల యింకను నెక్కువ తల యెత్తుకొనలేకున్నది. కడపటి పూవు కృష్ణాపత్రికను బట్టిచూడనే దియో యసంభవికి కారణమున్నట్లు కన్పించుచున్నది. దానికి తగినట్లు మాయెరుటనుండు రిపోర్టులో యీ యేకశాఖలలోని విద్యార్థుల మొత్తము సంఖ్య గాని కడచిన సంవత్సరము ఈసంవత్సరముల పోలి కలుగాని కానరావు. అంత యుత్సాహమును దోపలేదు. ఇది యెంతయు విచారకరము. దేశాననుభవ న్యాయము శంకరనాయకు గారు చెప్పిన రీతిని తేరివిధముల బాగుగా గడించుకొని హాం. గానుండ గలవారు తమ సర్వస్వమును ధారపోసి జీవితమును పవిత్రముచేసి క్రయాసపడుచున్నరు. ప్రజా సాయకులు కార్యదానముగా యోధుడ కుండుట కోరచుండుము. ఈవ్యాసవేదికల నెక్కి ఇప్పుటి విద్యావిధానమును ఖండించువారు, జాతీయవిద్యా ప్రభావమును వేరొచ్చుచుంటువారు, తమ కమానులని వేరవేలుగజేసిన వారు, స్వతంత్రముగా బ్రతుకడలంచినను కావలసినంత కేకరించిన వారు మరలమరల ప్రాతమోహములలో పడి తమ కొక్కనికంటె నెక్కువకుమారు లున్నను వారిలో నొక్కరునైన జాతీయకళాశాలకు బంపితము లేవితమును సాధ్యము చేసికొనలేకుండుట వివాదకరము. జాతీయకళాశాలకు నుత్తమక్రైరాసుండుటకు నిదియే కారణము. వట్టిబిడులును, ఇతరవిధముల విద్యాభ్యాసమున పరాజితులైన వారును మాత్రమే ఈకళాశాల చేరుటకును నిదియే కారణము. దేశమున పరమోత్సాహ విావిద్యావిధానమునెడ కలుగ కుండుటకును నిదియేకారణము. ఏ యాంధ్ర నాయకులారా! దీనిని గమనింతులేని మీలో పలుకుబడిగల మొకరిద్దరు మీరు తమమని తలంచు జాతీయవిద్యా విధానముక్రింద మీకుమారులను ధైర్యముగా నుంచుటకు నిర్ణయింతులేని నాడే యాంధ్ర శ్రీమతులెల్లరకును నీవిద్యాపద్ధతియెడల శ్రద్ధ కలుగ గలదు. నాడే ద్రవ్యసహాయము ధారాళముగా రాగలదు. నాడే సమర్థులగు విద్యార్థులు పుష్కలముగా సమూహగలరు. నాడే జాతీయవిద్యకీర్తి యాంధ్రదేశమునంతట వ్యాపించి విజయభేరి మ్రోయుచుగలదు. అంతిదని నీ కళాశాలకు సత్వరాభివృద్ధి కానరాదు. ఇప్పుడు నెరపుచుండు స్వల్పసంఖ్యకయోగమునే నెరపుచు కష్టముల మధ్యమున నష్టముల కొర్రుచు అనాలోచిత విమర్శలకు తలయొగ్గించు తనవనిని తాను ఆంధ్రమాతే ముఖమును జూచుచు నెరవేర్చు నలసినదిగా నుండును. ఈకాన్యమునకైనను నిప్పటి యశావసులు సంసిద్ధులుగా నున్నారనుటకు నీయెదుసంవత్సరముల పనియే గాత్యము. విజయ మెదురుపడువరకు వైవముతికి దోడునీడయై మెలంగు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము.

హోలార్కారు మహారాణి.

ఉదకమండలము మార్చి 23:—హోలార్కారుమహారాణి క్షేత్రభార్య, పిల్లలతోను, పరిచారికలతోను నేడు ఉదకమండలము రావైయున్నది.

గవర్నరు గారి వ్యవృత్తనము.

ఉదకమండలము మార్చి 23:—గవర్నరు గారు ఏ.రెల్ లేని మొదలు 17 వరకును, నీలగిరిమండలముగా పర్యటించుచుండు.

రంగూను మార్చి 28:—ఈస్టీమరు హాస్పా ఆను జన్మ
స్టీమరుకం వెనెవారిని. జన్మనీ యుద్ధమును ప్రకటించినప్పుడు
ఇది రంగూను లేవులో ఉండెను. దీనిని పట్టుకొని అప్ప
నుండి ఇచ్చటనే యుంచిరి. దీనిభరీదు కట్టుటను నేను
లేను జడ్జిరావిన సన్ గారి దగ్గరకువచ్చినది. గ్రాహంకం
వారి పత్నమున క్లిఫ్ బన్ ఆను వ్యాప్తమగుచున్న వా
కంవెనని ఎత్తివేయుమని గ్రాహంకంవెనకి లై
ఉన్నట్లుచెప్పెను. గ్రాహంకంవెనకి యీస్టీమరుతో స
మున్నదా లేదా యనువిషయము కొర్టులో పరస్పరం
లెను. క్లిఫ్ బన్ గారు చెప్పినమాటలను ప్రోవీవేసి బరా గా
మెంటువారి ఫిఫ్త ఇంజనీగు రాబర్టున్ గారిచే ఖరీదుమం
80 వేలపానులని ఖరీదుకట్టిరి. యుద్ధమువలన యిప్పుడ
ధరలు మెరిగినందున 80 వేలకన్న వామ్యుచేయు
స్టీమరుకు సంబంధించిన కాగితములను చదివినతరువా
చెప్పుదుమని కొర్టువారనిరి.

లాహోరు

బందిపోటు చేయ నెంచుట.

లాహోరు మార్చి 22:—ఫోజ్ జులైలాలోని గురునానక్ ఆసురానులూ కొందరు బందిపోటు చేయుదురని పోలీసు వారికి తెలియవచ్చి, గొంగులపాడవడి నొకరిని తుపాకివేసి చంపిరి. తక్కినవారిలో చాలమందికి దెబ్బలులేగిలినవట.

జమీందారు పత్రిక.

పత్రికాధిపతి హత్యమార్పు.

లాహోరు మార్చి 22:—పత్రికాధిపతి హత్యను తమ భార్యకు జెందజేయుచున్నామని మాన్వీజార్ అశీఖాను గారు మార్చి 11 వ తేదీని ఒక బాబును వ్రాసిరి. దానిని జమీందారు పత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

రెండు నెలలు జామీన కోరుట.

కలకత్తా మార్చి 23:—ఇదివరకు జమీందారు అను పత్రికకు సంపాదకుడుగ నున్న మాన్వీజార్ అశీఖాను గారిని, దొరతనము వారు కొన్ని మాసముల క్రిందట లాహోరు నుండి తప్పిపోయి, స్వగ్రామములోనుండవలసినదనియు, పత్రికతో గాని రాజకీయములలో గాని యేవిధమగు సంబంధము కలిగియుండరాదనియు, ఉత్తరపు చేరిరి. దొరతనమువారి యుత్తరపులను సరిగ్గా చూచుటకు, జేయరావలయునని యిద్దరి చేత జామీన యిప్పించవలయునని, అధికారులు కోరిరి.

అపరాధపదార్థముల ధరలు.

దొరతనమువారి సాహాయ్యము.

లాహోరు మార్చి 23:—దొరతనమువారిట్లు ప్రకటించిరి:—ప్రస్తుత పులియముల ప్రకారము, కొద్దిపాటి తీయవచ్చుచున్నది. ధాన్యపుధరవృద్ధియైనందున దొరతనమువారు కొంతసహాయము చేయుచున్నారు. వీరికియ్యవలయున్న పరిహారము చాలానా చాలదాయనియుచున్నను, తప్పి నెంటు గవర్నరుగారు బాగుగాయోచించిరి ప్రజలముఖ్యాహారమునకు పనికివచ్చునగు 8 శేక్కు రూపాయకం తెలిపించియి నప్పుడు, మరియొక రూపాయకు అదనముగనిచ్చుటకు, ఇండియా గవర్నరు మెంటువారు ఒప్పుకొనిరి. ఈ క్రొత్త యేర్పాటు 1915 వ సం॥ను ఫిబ్రవరి నెల నుండి, అమలులోనికివచ్చినది. యుద్ధము జరుగుచున్న కాలములో మాత్రమిట్టియ్యవలెను.

ముజఫర్ ఖుర్ లో బందిపోటు

లాహోరు మార్చి 23:—ఒక విశేషముగిట్లు వాయుచున్నాడు.—ఏకాలోని హిందువులకు ముజఫర్ ఖుర్ డిప్యూటీ కమిషనరుగారు, పనులను గుఱుచువలకు వై నెన్సుల నిచ్చిరి. దాదాపుగ 125 మంది బందిపోటుదొంగలు పట్టుకొనబడిరి. ఒక బందిపోటుకేను ఇప్పుడే పరిష్కరింపబడినది. ఈమధ్యాయలు ఆరుగురిలో నిద్దరుకు, ఏడేండ్ల కఠిన కారము తప్పినవారికి, నాలుగేండ్లు మొదలు 5 నరకును, నేను బడినది. తక్కినవారములు సరిహద్దు ప్రాంతములకు వర్తించు నియముల ప్రకారము విచారింపబడును.

మరికొన్ని బందిపోటులు జరుగుట.

ముజఫర్ ఖుర్ జిల్లాలోని కాన్పూరు నగరాలో నొక బందిపోటును, మారూ, వద్ద మరియొకటియు జరిగినట్లు పత్రికలు నడుపుచున్నవి. మొత్తముమీద ఫిబందిపోటుజరిగి, 50లకుల రూపాయలు పోయినట్లు ఒక విశేషము ముదింపుచేయుచున్నాడు. వైపునుసరించి, పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలును, కొందరు పోలీసులువైపులను, బందిపోటు జరిగిన ప్రదేశమునకువెళ్లిరి. ఈమందలములో డిప్యూటీ కమిషనరు, అసిస్టెంటు మాజిం తెండెంట్లు సంచారము చేయుచున్నారు. వీరివలన మండలములో కొంతకాంతి కలిగినది.

వెల్లింగడను ప్రభువు

లాహోరు మార్చి 23:—వెల్లింగడను ప్రభువు, వెల్లింగడను ప్రభువు నిన్న ఇక్కడకు వచ్చిరి. నేడు కలకత్తా ప్రభువు మెంటులలో పిసావరుకు వెళ్లిరి. వీరు ఇక్కడ నుండి నవ్వుడు, తప్పి నెంటుగవర్నరుగారితోనుండ, సారిక ప్రతిభావలను దర్శించిరి.

సరిహద్దు ప్రాంతములు.

చాలా సెన్సెటివ్ గాను.

లాహోరు మార్చి 23:—రాయబహద్దరిని, సంయుక్త వార్తాసంఘం లెఖకుడు మారి మాట్లాడు, లోకములో యుద్ధము జరుగుచున్నందున సరిహద్దు ప్రాంతములం దేవిధమగు నలజడిలేక చాలా సెన్సెటివ్ గానున్నది చెప్పిరి.

లాయలుపురము న్యూనసాయక భావాల.

బహుమానములను పంచివెట్టుట.

లాహోరు మార్చి 23:—లాయలుపురము వ్యవసాయ కర్షా ల లో బహుమానములను పంచివెట్టిన సందర్భమున, తప్పి నెంటుగవర్నరుగారిట్లు చెప్పిరి:—విద్యావిభాగములో క్రొత్తమార్పులు చేయబడినవి. అందుచే నీకలాకాలలో చదువుకొనిన వారికి ఉత్తమవిద్యార్థులను కలుగునని నేను విశ్వసించుచున్నాను. కాస్త్రపరిశోధనచేయుట కొక విభాగమున మియ్యబడినది. ఈవిద్యార్థికి నెలకు 60 రూపాయ లియ్యబడును. ఉచితముగ చదువుచెప్పబడును. కాస్త్రపరిశోధకులకు, సహాయాపాధ్యాయులకు ఏప్రిల్ మొదటితేదీ నుండి, జీతములు వృద్ధిచేయబడును.

డిప్రీ

గోపాలకృష్ణగోష్ఠి స్మరణదినము

కమిటీవారి ప్రారంభసభ

డిప్రీ మార్చి 23:—గోపాలకృష్ణ గోష్ఠిగారి గౌరవాధ్యమొక స్మరణ దినము నేర్పాటుచేయుటకు, ఒకసంఘం మేర్పాటుచేయబడినది. ఈసంఘమువారి ప్రారంభసభ ను కేంద్ర వార్తాపత్రికగారి యాధిపత్యముక్రింద, మెట్టాఫ్ ఫస్టును జరిగినది. కాసనభా సభ్యులలో కొందరును డిప్రీ పురప్రముఖులు, సర్ సత్యుడు అశీఖాను, సర్ విల్లి యము విసింపెంటు గారు మున్నగు యుద్ధోగ్యులును సభకు దయచేసిరి. జనరలు కమిటీకి అధ్యక్షులుగ నుండుటకై ఆగాఖానుగారిని కోరుటకు నియంపబడినది. ఈకమిటీలో దేశీయప్రముఖులు సభ్యులుగ నుండురు. ఇందాలను వనూలచేయుటకు కోరునిమిత్తమొంది కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ నియంపబడిరి. వీరు రాజధాని సంఘములతో కలిసిపనిచేయుదురు. దాక్రురా సవిహారిగారు, కాంబాబారు, మహమ్మదాబాదు మహారాజులు, సర్ ప్రజాబాబ్ ఖాయి కరీముఖాయి, విజయరావుఖాచారి, పండితమాలవ్యా ఆర్. ఎన్. మధోల్కర్, బి. ఎన్. బాను, రాజవారనామ సింగు, నవాబు జల్ ఫికారుఅశీఖాను, ఆర్. బి లాలాల్లాను సాహేబు, కే. సి. రాయ, హామీదు మహమ్మదు అబ్దుల్లాఖాను, గౌరవనీయులగు సర్ బారు గజస్వింగు, లాలాబీరుసింగు, లాలామోతీ సాగారు, ప్రాధేసరు రఘువరుదయాలుగారు.

వైస్రాయికివచ్చిన యుద్ధవార్తలు.

డిప్రీ మార్చి 23:—22 వ తారీఖున ఇండియా సెక్రటరీ గారు ఈక్రిందివార్తలను బంపిరి:—

గాలి సరిగలేదు.

గాలి నెమ్మదిగాలేక, సముద్రము అల్లకల్లులముగ నున్నందున దార్జిలింగునుట్టిడి ఆగిపోయినది. సముద్రవిమానములు పనిచేయుటకు నీలులేకపోయినది. 16 వ తారీఖున మన యుద్ధనావలు వేసిన ఫిరంగులవలన యెంతవరకు కలిగిననో తెలియదు. కాని కొటలనుండివచ్చు ఫిరంగిగుండ్లకన్న మన నావలు యెక్కువ ఫిరంగులను కాల్చి అధికతమ సంపాదించుచున్నవనియు, ఈమట్టి ఛార్జియగునప్పటికి అనుకొన్న దాని కన్న హెచ్చునట్లుగాని, ఖచ్చగాని కలుగునట్లు తోచదనియు నాకాధికారులు ప్రకటించిరి. దార్జిలింగ్లో నెమ్మదిగా యుద్ధనావల బదులు తిరిగి మూడు యుద్ధనావలు సంపాదించినవి. ఈనూటిని పంపుటవలన ఉత్తరసముద్రమున, ఆఫ్రికా యాటి సముద్రములో మన నాకాబలము తగ్గలేదు. దార్జిలింగ్లో కొటలను ఛేదించి మార్గము చేయుట చాలదుర్భలము. నాకాయుద్ధములో యంతకొప్ప ప్రయత్నము ఎన్నడు జరుగలేదు. మన కోరిక తీరుటకు దార్జిలింగ్లో మరికొన్ని యుద్ధనావలనుకూడ పోగొట్టుకొనుటకు సిద్ధపడి యుండవలెను. ఆవి ఇక్కడ ఆందరు అనుకొనుచున్నారు. యూరోపులోని టర్కీకిని, ఆసియాలోని టర్కీకిని మధ్య దగ్గరకున్న భూభాగమునై మనసేనలు దిగవలెను. ఆసియావైపున సేనలనింపుట కష్టము. ముగ్గూరా సముద్రములో మననావలకు కూడ చాలభయము కలదు. ఏని యెట్లున్నను, ఇంగ్లాండు, ఫ్రాన్సు దేశములు దార్జిలింగ్ను ఛేదించి తీరకడని పట్టుపట్టి నవి. ఇదివరకున్న యెక్కువ శక్తిసామగ్ధ్యములతో మట్టి ఛేదించి సాగించవలెననియు, నవ్వును కలిగినను నొక తీరువరకు ఆగరాదనియు ప్రధానిదేశపు సముద్ర మంత్రి చెప్పినాడు.

ఎక్కడో జరిగినను రషియా సేనలు ఇప్పుడు సేనలన్నిటికీ ముందరి లై నుండి దాటిపోవునట్లు వైస్రాయికి వ్రాసెను. ఏని యెట్లున్నను దార్జిలింగ్ను ఛేదించుటవలన వ్యవహారములు త్వరగా పరిష్కారమగును. ఏయనగా దార్జిలింగ్ను ఛేదించిన వెంటనే జర్మనీ యుద్ధనావలతో మట్టిడి చేయవచ్చును. సంధివరకులు యీ ముట్టిడియిన ఆధారపడియున్నవి.

రషియాలో యుద్ధము.

మూర్ఖు ప్రషియాలో ఉత్తర భాగమునై తమ సేనలందరినీ విమలములను తెలిపిరి:—మొమెంటు సెంట్రల్ ఫ్రంట్ లోని వారిని వెనుకకు తరిమికొనునాక వారువెళ్లి పట్టణము నందలి కులలో కలసిపోయిరి. పట్టణమునందలి జనులకూడ వైరికులకు సాహాయ్యముగ పోరాడుచున్నారు. అంతట రషియాను పట్టణమునై ఫిరంగులుకాల్చి, పట్టణగోతుల నిరోధమును ఆపివేసిరి. నీమెన్ నదియొక్క యెడమబడ్డునకూడ రషియాను జర్మనులను వెనుకకుతరిమిచుచున్నారు. రషియానునందలి జెంసీలకోటలలోని ఆస్తియు సేన రషియానుల వెళ్ల వట్టవలెననియుండునామాను యుద్ధసామగ్రిచాలఖచ్చు కట్టితీరముగపోరిరి. కొటలనుపరిశీలించి తీరముగపోరిరి ఈపోరాటములో రషియానులు 75 మంది ఆస్తియును ఉద్యోగులను 8000 మంది సమన్వితులనుపట్టుకొనిరి. జెంసీలకోటలోని సేనకుట లొంగిపోయినదనియు కొటలు స్వాధీనమైనవనియు రషియాను అధికారులు వెల్లొగ్రామిలో ప్రకటించిరి.

ఫ్రాన్సులో యుద్ధము.

ఫ్రాన్సు యుద్ధరంగములలో ముఖ్యసంగతులేమి జరుగలేదు. ఇప్పుడు విమానములు మట్టుకు ముకుగా పనిచేయుచున్నవి. ఉడిచారునాడు తైల్లెల్లెవారు సమయము రెండు జెన్సులు స్వాధీనుమీద ముందుగాయలను చేసిరి. ఎక్కువ నవ్వును కలుగలేదు. స్వారి సుల్తా బాంబుల వలన యెక్కువ బాధకులగుటచే చేయుటకు అనవరముగ ప్రయత్నము లన్నియుచేసిరి. రెవారునాడు జర్మను విమానములు ఛేదించి బాంబులు వేసినది. ఇవి సముద్రములోపడి నందున ఏమివరకు కలుగలేదు.

నూయూ కాలున.

నూయూ కాలునమీద కావలకాయుచున్న మన విమానములు శత్రువులకు యేమిసమస్య కలిగించలేదు.

ఆఫ్రికా.

దక్షిణ ఆఫ్రికా సేనలు షేయిర్ గిర్రు మొదలగు పర్వత ప్రదేశములను ఆక్రమించుకొని విజయమును పొందినవి.

కలకత్తా హైకోర్టు.

డిప్రీ మార్చి 24:—రీడి క్రాఫ్ట్ గారికి పరి భాయమైన తరువాత వీరిబడులు విండ్లీగారు టెండరరీ అడిషనల్ జడ్జిగ నుండురు. జన్మిని కాక్సుగారు మార్చి 18 తారీఖునండి కలెవు తీసికొనిరి. వీరిబడులు మ్యాజిస్ట్రేటుగారు ఆక్సింగుగ పనిచేతురు. జస్టిస్ బ్యూరెన్ గారికి ఏప్రిల్ 15 వ తారీఖునండి కలెవు యిచ్చిరి. వీరిబడులు కోర్టు ఆక్సింగుగ పనిచేతురు.

నామూర్తీ సనసభ.

డిప్రీ మార్చి 24:—నేటియదయమున సర్ మాన్మోర్టు పట్టుగారు యాధిపత్యము క్రిందనామూర్తీ సనసభ సమావేశమైనది. కొద్దిమంది సభ్యులుమాత్రమే సంబంధించిరి. 1913 14 వ సంవత్సరము యొక్క విద్యకు సంబంధించిన రిపోర్టు, మున్నగు సభ్యులకు నివేదించిరి. ప్రశ్నోత్తరము లయిన వెనుక, మున్నగు అసెంబ్లీలో మాత్రమే సంబంధించిన విషయ యోచనకు వెచ్చిరి. ఏనిమాడు చిల్లరనరణలు చేయబడిన వెనుక, బిల్లు అంగీకరింప బడినది. కూలీలకు సంబంధించిన బోర్డుచేర్పాటులను గురించి స్పెక్యుగారు నడిచి, దీనిలోని సభ్యులు చాల పనికిలనో వ్యవహారము చున్నారని చెప్పిరి.

సముద్రముమీద ఎగుడతీరుతువుతిరుగు సభ్యుల మీద విధించు పన్నులకు సంబంధించిన కావమును సభ్యులు బిల్లు కూడ అంగీకరింపబడినది.

విద్యుత్ చంద్రికా బడులను తీరవ.

ఆయా. మందలి వారు బహుమతివలనన్నియు ఏము 20 తేదీ లోగా వారికీవలయునని ప్రకటించిరి. ప్రకటించిన పిదప నెంటుకువుచ్చుగా, కోకాలలతో సంబంధించిన ఇంటికు పరిక్షలు మొదలగు యెడలముకు సాకాశమంతగొన్నందున, కాత్తన వాడియను పిల్లమే నెలవనకువైన జరిమిచే నూతన క్షత్రియుగమునకు. అట్లుయవుటవలన ఇదికాక 30 ఏళ్లముకు సునివృత్తియున్న వారలకునుగను నారికప్పుచు గానియిందెదు. చి. సి. రామనాథాచారి. ప. ప. రామారావు. ప.

మదరాసు
22 వ మార్చి 1915

జేమ్సు. ఆర్. కోట్సు బి.
యన్. సి. వియెటెసు. ఎ.
ఇన్సు సి. ఇ. ఇంజనీరు.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

A Whitby Steamer Torpedoed.
Crew Landed.

LONDON, March 23.
The Whitby steamer "Concord" has been torpedoed near the Royal Sovereign Lightship. The crew of twenty-six were landed at Dover.

A British Steamer Bombarded.

LONDON, March 23.
A German aeroplane in the North Sea bombarded for half an hour the British steamer "Elfsand" conveying wheat from Argentina for the relief of Belgians. She was flying the Relief Commissioner's enormous flag. Cleverness of man steering the steamer in a circle and the approach of a destroyer enabled the steamer to escape. One bomb fell alongside and smashed fittings.

Extension of Cox and Co's Business.

LONDON, March 24.
Messrs Cox and Company and the London and South Western Bank have entered into mutual arrangements for partnership in the extension of business of Messrs Cox & Co. in France.

FRANCE & BELGIUM.

Zeppelin Movements.

Bomb Dropped at Villers-Cotterets.

LONDON, March 23.
PARIS.—A Zeppelin dropped a bomb at Villers-Cotterets yesterday evening.

Alarms at Paris.

An alarm was given in Paris, where lights were extinguished at nine in the evening. People crowded into the streets in spite of Police warnings, but the Zeppelin did not arrive. Lighting was restored at 10.40 at night. Later, there was a second alarm at eleven in the evening. Lights were extinguished on a report that two zeppelins had been sighted over the Oise, one going towards Amiens and the other towards Compiègne.

Consolation for German Defeats.

Bombardment of Civil Hospital.

LONDON, March 22.
PARIS.—Irritated by defeats at La Boisselle, the Germans bombarded the civilian hospital at Albert after an aeroplane had found the range. Five old men were killed and the Mother Superior seriously wounded.

French Aviators' Reply.

To Zeppelin Raid on Paris.

French aviators speedily replied to the impotent Zeppelin raid on Paris and dropped bombs on Sunday, during day and night, on sixteen railways and stations from Belgium to Alsace and Freiburg-Breisgau, also on several aviation grounds, enemy encampments, barracks and ammunition stores, chasing the German aeroplanes.

Bombardment of Rheims.

German Efforts Repulsed.

LONDON, March 23.
PARIS.—Afternoon Communique says enemy has bombarded Rheims and a German aviator dropped bombs on the city, hitting three civilians. We have progressed in Champagne eastward of hill No 196.
The Germans twice delivered violent attacks near Bagatelle in order to recapture the lost ground but were completely repulsed.

RUSSIA.

Fall of Przemyśl.

Rewards Conferred by the Tsar.

LONDON, March 23.
PETROGRAD.—In connection with the Przemyśl victory the Tsar has conferred the second class of the Order of St. George on the Grand Duke Nicholas and the third class of the same order on General Ivanoff, Commander of the besiegers.

Events Prior to the Fall.

A communique prior to the fall mentioned that a fierce artillery fire was in progress round the fortress, and that on Sunday night portions of the garrison again tried to sortie towards the north-east but were driven back within the circle of forts, with heavy losses.

LONDON, March 23.
AMSTERDAM.—An official Vienna announcement says:—Having reached the end of its resources after four and half months' siege, the fortress of Przemyśl has fallen honourably. General von Kusmanek, finding provisions becoming short in the middle of March, decided on a final sortie. The troops, early in the morning of March 19th, sallied beyond the forts and withstood the strong Russian forces for seven hours battle. Numerical superiority forced the Austrians to retreat behind the forts and the Russians on the following night attacked Przemyśl from several sides. The attacks were shattered by the fire of the heroic defenders. There were only three days' provisions left after the sortie; and the Commander was instructed to surrender

TELEGRAMS.

when three days' had expired. All war material was destroyed, and an airman from the fortress reports that the commander succeeded in destroying the forts, including guns and ammunition. The enemy will not refuse to recognise the perseverance and gallantry of the heroic defenders. The fall of Przemyśl, with which the supreme command had long reckoned, will not influence the general situation.

Commander's Order.

LONDON, March 23.
PETROGRAD.—General Kumanek, Commander of Przemyśl, issued an order, prior to sortie, calling upon the heroic soldiers to cut a way through the Russian lines and rejoin the Austrian army which was now near them. The order said "Honour of our country forbids us to fall an easy prey to the enemy." Soldiers were given five days' rations and new clothing and boots. Over twenty thousand should have taken part in the sortie. But many refused to obey. Only the 23rd Honved Division 85th, Landwehr Brigade, and 4th Hussars took an active part, but sustained a decisive defeat. Prisoners exceed Russian expectations.

Celebration at Karachi.

KARACHI, March 23.
Celebrating the Russian victory at Przemyśl, the Karachi Brigade to-day has hoisted at full mast the three flags of the principal Allies and has given the place of honour to the Russian flag. The various Municipal buildings are also flying the Russian flag.

Fighting in the Carpathians.

Russians Forcing Their Way.

LONDON, March 22.
PETROGRAD.—A communique states that furious fighting is taking place in the Carpathians on the road to Hartfeld. The Russians are forcing their way with rifle fire and bayonet charges. They captured on Monday 2,500 prisoners.

German attacks at other points in the direction of Muncacs have been repulsed with great loss.

ITALY & AUSTRIA.

Trading with Austria Threatened.

LONDON, March 22.
PARIS.—A Milan message to the "Echode Paris" says that commerce has been interrupted between Italy and Dalmatia, and the Commander of the Italian fleet is reported to have declared he would arrest any ship trading with Austria.

Military Activity at Trieste.

LONDON, March 22.
VENICE.—There is great military activity at Trieste. Tens of thousands of troops, including a number of well-equipped Germans with artillery, are massing, and concentration on the Austrian littoral is proceeding. Men of fifty-two have been called up for training and will be sent to the front in April.

Italian Navy Increased.

LONDON, March 22.
ROME.—In six months 20 submarines have been added to the Italian Navy and 220 aviators have recently received certificates. The Army has three hundred aeroplanes and twenty dirigibles.

AMERICA.

The "Odenwald."

Further Particulars.

LONDON, March 22.
WASHINGTON.—When the "Odenwald" began to take provisions on board, the Inspector of Customs boarded her. He was ordered ashore just before an unsuccessful dash to escape but refused, and was put over the side into a small boat. The cruiser "Kronprinz Wilhelm" has lately been reported not far from Puerto Rico, and it is believed that the "Odenwald" meant to provision her.

American Exports of wheat and flour.

LONDON, March 23.
WASHINGTON.—Experts of the Department of Agriculture consider that the present heavy exports of wheat and flour to Europe cannot continue without endangering home supply. An investigation made on March 1st showed a surplus of ninety one million bushels of wheat above the home requirements whereas at the present rate a hundred and forty million bushels would be exported before the next harvest.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

DELHI.

Roll of Honour.

DELHI, March 23.
86th casualty list from France and Belgium contains: wounded—I K. G. O Garkhas:—Major H. E. Depping Hepinstall.

War Cable to the Viceroy.

The following telegram has been received from the Secretary of State by the Viceroy dated 2nd March:—

Weather Interruption.

Unfavourable weather again interrupted operations in the Dardanelles and seaplane reconnaissance has been impossible. Damage done to the forts by the bombard-

TELEGRAMS.

ment on the 16th cannot be ascertained, but the Admiralty say the power of the fleet to dominate the fortresses by superior fire seems established and nothing has happened justifying the belief that the cost of undertaking will exceed what was always expected and provided for. The three lost battleships have already been replaced and the strength of the allied fleets in the Aegean is as great as ever and this is without any diminution of our strength in the North Sea and Adriatic. Public opinion recognises the forcing of Dardanelles as a most formidable operation ever undertaken in naval warfare, and we must be prepared to sacrifice still more ships before the object is completely achieved. Land approaches must be occupied by the military and this, particularly on the Asiatic side, will not at first be easily held and there will be danger to our warships all through the Sea of Marmora: but both France and England are determined to see the great operation through and the French Minister of Marine said that the operations would be carried on with renewed energy to the desired end and losses could not influence eventual result.

Nothing done elsewhere will be allowed to detract from the primary duty of driving the German back across Rheim, but the passage through Dardanelles will bring nearer the end, because it will narrow the issue to that of the siege of Germany on which the terms of war will eventually depend.

Russian Communique

describing the successful invasion of the extreme north of Eastern Prussia says:—Memel was defended by two regiments of Landstrum which, after being driven back, mingled with civil population who joined in the fighting. The Russians then bombarded the town and ended its resistance. On the left bank of the Niemen also the Russians are driving back the Germans. In Galicia, the Austrian garrison of Przemyśl made its last effort opening fire on Russian positions and expending an unprecedented amount of ammunition and then made a desperate sortie which was repulsed after enormous losses and before the Russian trenches were reached the Russians captured 78 officers and 3000 prisoners. Fall of Przemyśl is now officially announced in Petrograd and the garrison surrendered.

Nothing Important from Western Theatre.

Nothing important is reported from the western front except the activity of the German aircraft. Early on Sunday morning at least two Zeppelins raided Paris and incendiary bombs were dropped but little damage was done as all the organised precautions had been taken. Aeroplane appeared over Deal on Saturday and dropped bombs which fell harmlessly in sea. Patrol and aeroplane reconnaissance beyond the Suez Canal showed little activity among the enemy. Union forces of South Africa achieved important success on occupying Heiragabir and other places near it in southeastern corner of the German South-west Africa.

All-India Gokhale Memorial.

Preliminary Meeting of the Committee.

DELHI, March 23.
At a preliminary meeting of the All-India Gokhale Memorial Committee, presided over by Mr. Surendranath Bannerjee, held at Metcalfe House, there were present a number of members of the Legislative Council and prominent citizens of Delhi and a few officials, including Sir Syed Ali Imam and Sir William Vincent. It was resolved to request H. H. the Aga Khan to be President of the General Committee, consisting of prominent gentlemen of India. An influential Executive Committee, consisting of the following gentlemen was formed to appeal for subscriptions and co-ordinate efforts with Provincial Committees:—Dr. Rash Behari Ghose, Maharajas of Cozimbazar and Muhamadabad, Sir Fazulbhoy Currimbhoy, Mr. Vijayaragavacharia, Pandit Malaviya, R. N. Mudholkar, B. N. Basu, Raja Haranam Singh, Nawab Zulfikar Ali Khan, R. B. Lala Sultan Sahib, K. C. Roy, H. U. Hakim Mahomed Ajmal Khan, Hon. Sirdar Ganjan Singh, Lala Wazir Singh, Lala Moti Sagar and Prof. Raghubar Deyal.

Imperial Legislative Council.

DELHI, March 24.
At the meeting of the Imperial Legislative Council this morning Sir Harcourt Butler presided. Attendance was small. Mr. Sharp laid on the table a report on education 1913-14. After interpellations Mr. Clark moved for the consideration of the Assam Labour Bill which was passed with three minor amendments. Mr. Clark alluded to the constitution of the Labour Board and said it was a tentative one. The Bill amending the Sea Customs Act was also passed.

Ag. Appointments in Calcutta High Court.

DELHI, March 24.
Mr. H. Wimsley succeeds Mr. Justice Benchcroft as Temporary Additional Judge, Calcutta High Court, upon the latter's confirmation. In the place of Mr. Justice Cox, granted leave from March 18th, Mr. B. B. Newbould officiates, and in the place of Mr. Justice Teunon granted leave from April 15th Mr. F. R. Roe officiates.

Wheat Exports.

CALCUTTA, March 23.
Interviewed to-day, one of the leading wheat merchants said that no surprise was felt at the Government of India's action with regard to wheat exports. It was realised that the Government was bound to do something, and the present step was generally anticipated. Nevertheless details would be awaited with keen interest. He agreed with the view of the Director of Statistics to the Government of India that the Indian wheat crop this year would be exceptionally good. If the Dardanelles were opened and Russian supplies freed there was a prospect of the wheat market regaining normal by June, though there would remain the question as to sufficiency of ships.

TELEGRAMS.

BOMBAY, March 23.

Commenting on the Government Wheat Scheme the "Times of India" says:—It is a political rather than an economic danger which the Government have to face to-day. They have met it by assuming entire control of the export of wheat. Economically there is nothing which could justify such a proceeding but at a time like the present, economic principles, no matter how sound, cannot rule the situation. The general approval given to the Government's action marks the relief which was felt at the decision.

CALCUTTA, March 24.

Announcement of the Government of India's scheme for monopolising the wheat export trade has been received very quietly in Calcutta. The big grain exporting firms are reticent and there is a general feeling that enough is not yet known of the scheme to pronounce as to its merits.

The "Englishman" describes that it is bold and comprehensive.

The "Statesman" says the criticism that the Government are embarking on an unknown sea may prove well-founded.

CALCUTTA.

A Dacoity in Magrahat.

CALCUTTA, March 23.

A Dacoity is reported from Magrahat in the Diamond Harbour district at the house of Babu Parikshit Halder, a landlord, on the night of 22nd. After forcing an entry some of the gang, which numbered 24, ransacked the house, while the remainder, armed with swords and lathies, remained on guard outside. The owner of the house was wounded in attempting to escape with the valuables. Cash and jewellery of considerable value were stolen. Alipore Police have the case in hand.

A FATAL EXPLOSION.

Six Persons Killed.

MYMENSINGH, March 23.

A vague and probably much exaggerated report has been brought here from Sallati, a place some 60 miles from Mymensingh, near the Badla police station, in the Kishoreganj sub-division, of a fatal explosion which occurred the day before yesterday. One account says that an earthen pot was found in a house where it had apparently been placed secretly. A number of people collected and were trying to open it with a bamboo when it exploded killing 6 of them and injuring 12. The matter is being enquired into further. Another version is that bombs were thrown but this seems to be quite without foundation.

Calcutta Municipal Elections.

CALCUTTA, March 23.

The neighbourhood of the Municipal office here was the scene of much excitement to-day owing to the holding of the Calcutta Municipal elections which drew a great number of well-to-do Bengalis from their offices. There were close contests; altogether 14 members were returned unopposed and of the 11 contests 4 were decided and voting will probably continue to-morrow. A feature of the election was the solidarity of Marwari vote.

Mussalmanpara Bomb Case.

Accused Acquitted.

CALCUTTA, March 22.

To-day at the High Court a Special Tribunal, presided over by the Chief Justice and Justices Mukerjee and Holmden, delivered judgment in what is known as Mussalmanpara Bomb Case. In this case Nogensa Nath Sen Gupta, a second year student of the Presidency College, was charged with throwing bombs at a house in Mussalmanpara land occupied by Basanta Kumar Chatterjee, a deputy Superintendent of Police in C. I. D. which killed a head constable and caused serious injuries to three other persons. The accused was found lying on the road with wounds caused by fragments of bombs and it was said that a loaded revolver was found near him. The defence was that the accused while passing along that lane was wounded. Their Lordship acquitted the accused.

Proposed Change in Calcutta High Court.

CALCUTTA, March 22.

The Bengal National Chamber of Commerce have to-day issued a communication they have addressed to the Bengal Government urging changes in the original side of the Calcutta High Court as preferable to the proposal for establishment of a City Civil Court for Calcutta. Amongst these changes are the appointment of more Judges and the extension of the right of audience to all classes of legal practitioners whether Barristers, Solicitors or Vakils.

Re-trial Ordered in a cheating case.

CALICUT, March 24.

In the case of cheating to the extent of about three lakhs of rupees brought against K. M. Kadirkoya Najee, a wealthy Moplah merchant of Calicut, by the Bank of Madras, and in which the accused was acquitted by the Additional District Magistrate of Malabar, the Public Prosecutor having moved the High Court of Madras in revision, a retrial has been ordered, and Mr. A. W. C. Stranack, the late Agent of the Bank, whose absence from the witness box on behalf of the Bank was adversely commented upon by the Magistrate and was one of chief reasons for passing the order of acquittal, will now be examined, and Mr. Stranack who is in England has been cabled for. The case will come up for hearing on the 17th proximo.

PUNJAB.

Dacoities in Muzaffargarh.

LAHORE, March 23.

A correspondent says that Deputy Commissioner of Muzaffargarh has granted license for 14 guns to the Hindus of Leiah. About 125 dacoits have been captured. In one

TELEGRAMS.

case, just decided, to out of six accused were sentenced to 7 years' rigorous imprisonment, and the remaining four to five years. Other cases will be enquired into and tried under Frontier regulations.

Some More Dacoities.

Indian papers continue to report fresh dacoities in the Mozaffargarh district, one at Khanpur Narkha, another at Maruon the 18th instant. One correspondent estimates the total number of reported dacoities at forty-three and the total loss at more than 50 lakhs. A detachment of territorials have gone to the scene and the Deputy Inspector-General of Police Western Circle, the Deputy Commissioner and Assistant Superintendent have been touring in the affected areas where their presence has largely contributed to restore quiet.

H. E. Lord and Lady Willingdon in Lahore.

LAHORE, March 23.

H. E. Lord Willingdon, the Governor of Bombay, and H. E. Lady Willingdon who came here on private visit yesterday left to-day for Peshawar by the Calcutta Peshawar Mail. Their Excellencies, during their stay, visited in company with His Honour the local sights and institutions.

Moulvi Zafar Ali Khan.

Surety Demanded.

LAHORE, March 23.

Some months ago Moulvi Zafar Ali Khan, then Editor of the "Zamindar" newspaper was directed by the Local Government to leave Lahore and to remain in his native village holding no communication with the paper and taking no part in politics or in the public affairs of any sort. Under the new rules framed under the Ingress into India Ordinance, Moulvi Zafar Ali has now been directed to find two sureties of Rs. 10000 each for his due observance of the orders of the Government.

Quiet Situation in the Frontier Province.

LAHORE, March 23.

Rai Bahadur Harjimal of Peshawar who met the Associated Press correspondent reports everything quiet in the Frontier Province. In fact the situation there has been extraordinarily quiet considering the crisis produced by war.

The Lyallpur Agricultural College.

Prize Distribution.

LAHORE, March 23.

In his recent speech on the occasion of prize giving at the Lyallpur Agricultural College the Lieutenant Governor expressed the hope that the new changes in curriculum of the study would ensure the supply of the student of the right stamp in the College and announced a grant of research scholarship of monthly value of Rs. 60 with free tuition and also improved prospects and pay to come into effect from the 1st April next of research and agricultural assistants. (Censored.)

High Price of Food Stuffs.

Grain Compensation in Punjab.

LAHORE, March 23.

A Press communique says:—The Lieutenant-Governor has given careful consideration to the question whether relief afforded to servants of Government on small pay by grant of grain compensation allowance under the existing rules is sufficient in view of the present abnormal prices of stuffs, and he has obtained the sanction of the Government of India to an all-round increase of Re. 1 in the rates admissible under article 72 B of the Civil Account Code whenever the price of common staple food grain is dearer than Re. 1 for 8 seers. This concession will be brought into force from February 1915 and will remain in force while the war continues.

Legal Remembrancer in Punjab

ALLAHABAD, March 23.

The Secretary of State has agreed to the appointment of Legal Remembrancer in the Panjab being included in the Civil Service cadre, graded with the District and Sessions Judges instead of being a separate special appointment. Barristers and Provincial Service officers will still be eligible for appointment.

BOMBAY.

The Aga Khan Hockey Tournament.

BOMBAY, March 23.

The Aga Khan Hockey Tournament begins next week. There are twenty one entries as compared with twenty seven last year, but the entries are not drawn from as wide a field as usual, Jhansi, Bhusaval and Igatpuri being the only teams from mofussil which have entered. Military teams from military stations in India which have provided chief interest in the tournament in the former years will be missed, the only military team entered being R. G. A. Battery, stationed in Bombay.

Council Appointments.

BOMBAY, March 24.

It is understood that appointments to the Executive Council of the Governor of Bombay following on the retirement of Sir Richard Lamb and Mr. Claude Hill's appointment to the Viceroy's Executive Council have now been definitely decided upon and only await the sanction of His Majesty. The Hon. Mr. Hill goes to Delhi next month to relieve Sir Harcourt Butler; but, as at present arranged, he will only act as the member for Education until July, when he will succeed the Hon. Mr. Carlyle as the Member for Revenue and Agriculture. This was the appointment for which he was first designated and it was subsequent to his selection to succeed Mr. Carlyle in July that he was invited to take the acting appointment of Education Membership on Sir Harcourt Butler's departure next month. It is quite possible, therefore, that this arrangement may be made permanent and that instead of going to the Revenue Department Mr. Hill will be invited to retain the Education portfolio when Sir Richard Lamb goes. The vacancy in the Governor's Executive Council will be filled by the Hon. Mr. Car-

TELEGRAMS.

michael who has been the Chief Secretary to the Local Government, for the past five years and that Mr. W. D. Sheppard who acted for Mr. Hill during the latter's absence on leave for six months last year will take his seat at the Council Board as a permanent Member.

BURMA.

Steamer "Alesia"

RANGOON, March 23.

Before Justice Robinson to-day there was down for hearing the matter of the steamer "Alesia" which was captured in the harbour after war with Germany began and had been here ever since. It came up for court to fix the value of the steamer and in lieu of price to accept undertaking under Rule 1 of Prize Courts Rules. Mr. Clifton on behalf of Graham and Co said his clients had obtained license to wind up the Hansa Co. who were charterers of the steamer. The Court would have to decide if Graham and Co. had locus standis. His honour decided against Clifton and then heard the evidence of Mr. H. Robertson, Chief Engineer and shipping surveyor to the Government of Burma as to the valuation of the steamer. Witness estimated the value at £ 30000 before the war. Price of ships had gone up considerably since then. The court promised to pass orders after reading the ships papers.

Mr. Gandhi: Hearty Welcome.

Hearty reception was given this evening to Mr. M. K. Gandhi by the citizens of Rangoon at the Victoria Hall which was filled to its utmost. The Hon. U. Hpay presided and an address of welcome was presented to which Mr. Gandhi suitably replied. There was usual garlanding of the distinguished visitor and his wife and songs. Proceedings terminated with the singing of Bande Mataram.

Licenses to work for German Concerns.

RANGOON, March 22.

Special licenses have been issued by the Governor-General authorising Messrs. Balihazar and Son, general merchants, to manage certain land here on behalf of Mr. and Mrs. L. Schweitzer residing in Germany and certain property on behalf of Mrs. Maria Danker in Germany, and authorising N. Patzer to insure and lease the premises of German Club in Rangoon and realise the assets and discharge liabilities.

Application to Trade Refused.

Williams Simpt and Co., Mill Store Suppliers, have been refused application to trade any further in British India.

SOUTH INDIA.

H. E. The Governor's Tour.

According to the Collector's tour programme, His Excellency the Governor will tour in the Nilgiris district from the 12th to the 17th April.

Masulipatam Girls' School.

Prize Distribution.

March 22.—The annual prize distribution of Lady Amptbill's Hindu Girls' School and tenth anniversary of the Ladies' Association, Masulipatam, took place on Sunday under the presidency of Sreemathi Srojinidevi. About seven hundred ladies and girls graced the occasion. The Secretary read the annual reports; then the President distributed silver cups, Kondapalli toys and books among the girls. Sweets, fruit and pan supary were distributed to the girls and ladies. Special prizes were given by Mr. Eageswara Row Pantulu Garu and Mr. Somanchi Nirakantham Garu. The function was a great success under the patronage of friends of education. The meeting was closed with a vote of thanks to the President.

SIND.

Suits Against Soldiers.

Rules by Sind Judicial Commissioner.

KARACHI, March 23.

The Court of the Judicial Commissioner of Sind publishes the following draft rules which will be taken into consideration on the 7th April:—(1) In case of processes served on soldiers the Court should satisfy itself that the soldier has not left India between the date of service and the date of hearing. (2) Suits and execution processes in which Indian soldiers or non-combatants absent on field service may be involved should be postponed, unless the Judicial Officer before whom they come is of opinion that it is to the interest of such soldier or non-combatant that the suit or execution process in question should not be postponed.

Tuberculosis in India.

An Enquiry.

KARACHI, March 22.

Last year the Government of India invited Dr. Arthur Lankester, M.D., London, of the Church Mission Hospital, Peshwar, to undertake an investigation into the serious question of prevalence of Tuberculosis in India and to make suggestions for preventive treatment. Dr. Lankester has lately been on a prolonged tour in South India. He is visiting Karachi in course of his enquiries to consult medical authorities and others as to health conditions prevailing here in connection with his special subject.

Short News.

Her Highness the Senior Maharani of Holkar, with her children and staff, was expected at Ootacamund yesterday.

Telegraph Notice.

Special week end E. F. M. Telegrams at quarter rates will be accepted for Gibraltar & Malta also on same conditions as those notified on 7th January 1915.

సంవత్సరాదిపండుగ.

అష్టాదశము. — పాఠశాల కౌశల్య కౌశలములు జి. రాజా

రావు అనువాదం బంగారుపనిచేయు మీరభద్రమయ్యగారిమొదట
విశాలివయమునపోయి అందున్న పను మెక్కి మాద చేయివైచి
మాట్లాడుచుండుగా మూడువోడగు ఆ మెక్కి వక్రమున ప్రస్తు
టచే అందలిపన్ను వక్రములు సదగురావుగారి యెడమచేయి
వెడకు ప్రక్క నరములను మాంసమును బలియముగ లాగితై చెరు
పాప మా నువమారగా క్రుడు కొంత సేదటికి స్మృతితిప్పి పడి
పోయెను. వెంటనే కర్నాపురము పోస్టిటలును కొఁబొడడి
అగుట చికిప్పనందుచున్నాడు. యంధ్రములచే పనిచేయు స్థల
ములయందు తెలివితేలివాకంటె రిగిసపనిచాండుంటు యివ
సరము అని యొక పాలకొల్లుపురవాసి వ్రాయుచున్నాడు.

అవధానము స్మృతి.- పూనాయందొక చిన్న దిగలము.

ఆమె కింకను 7 సంవత్సరముల వయసు నుండలేదు. ఆమె ము
హానరస్వతి అయ్యెను. ఆమె భగవద్భక్తిను గొప్పకాగిలినను
తదితరమైన సంస్కృతాంశములను అంధ్రద్రావిడ సభ్యము
లనుకూడ కంఠస్థముగా నవ్వగింపఁగలదంటు. ఈమె యొక సరి
వత్సరము వయసునిండక భూస్వామీ యనర్థశభోరణి కలిగి
స్వప్నముగ మాటలాడఁ గలిగెనట; చెందేండ్లవయసు నిండక
భూస్వామీ తిండి దేవతార్చన చేయుచు చెప్పెడి మంత్రమును
చాలఁజేయు తల కెక్కించుకొనెనంటు. ఈమె యసాధారణ
శక్తిని గూర్చిన యోగ్యతాపత్రము లనేకముకలవు. ఆమెశక్తిని
మాచి డాక్టరు భండార్కరుగారి యంతిజవా రాశ్చర్యవదీ
రంటు. ఈచిరప్రకృతిమీలాసమా యేమి? కాదని ప్రాణపేటిక
యందు సహజముగ నుండెడి శక్తిసామర్థ్యముల వ్యక్తికరణ
మే పరిణామమనెడి యభివ ప్రకృతికాస్త్ర సిద్ధాంతమున కిది
యధిక దృష్టాంతమా? నిరంతరి మధికమగుటకాక, మూలపేటిక
యందు దిమిడియుండు శక్తిసామర్థ్యముల యభివృద్ధి నణచి పెట్టి
నట్టియు నాటంక పఱచునట్టియు పరిస్థితు లెడతెగక తొలంగు
చుండుటయే పరిణామపద్ధతి యని బేల్తునుగారు చెప్పి యు
న్నారు.—మహారాష్ట్ర ప్రతిక.

చీనా జపానులు. — చీనావార్తా ప్రతికలవలన చీనా

జవానుల పరస్పర స్నేహితులు కొంతకాలము తెలియకప్పుడు
న్నవి. సింగతో మట్టిడి యారంభ మైనపుడు; మంటాంగు
పెనినుల్లా లోనికొంతభాగమును చీనాప్రభుత్వమువారు యు
దావరిణముగా నిర్ణయించిరి. ఈయావరిణములోపల సేయద
ముదిరిగవలసి యుండెను. దానిదైట్టి దేశముంతయు తిరుగుము
గా భావింపబడవలసి యుండెను. సింగతో లోబడినది గనుక
ఆపట్టణమును ముత్రి మాక్రమించుకొని దాని బహిరావరిణ
ప్రదేశమునుండి పెనినులను తీసికొని పోవలయునని చీనావారు
జవానువారిని కోరుచున్నారు. తామింకను వదలి పెట్టమని జవా
నువారు బదులు చెప్పిచున్నారు; అంతేకాక జర్మనులచేతిను
స్వేద్యమును పొగుపటచుకొనవలెననెడి యుద్దేశముతో
జర్మనితో సంధిచేసికొను సముత్తము చీనావారు ప్రయత్నించు
చున్నారని జవానువారు దోషారోపణమునుగూడ చేయు
చున్నారు. ఇది విదేశప్రభుత్వాధికారులకు సేహమును చీనా
వారునుండి యిడబోవుననుత్తము పన్నిన సరాధారమైన యన్య
త్తముని చీనావారు వ్యభిముగా నిరూపించుచున్నారు. ఈదోష
ప్రతి దోషారోపణము లుభయదేశములలోను విశేషమైన
కలవరమును కలిగించుచున్నది. తేనినలెరిము పీకనునంపిలి జవా
నుదేశపుమంత్రి మంచూయా, తూర్పుమంగోలియా, మం
టాంగు, యాన్సీల్లాలు, పూర్వకములలోని భూసంబంధమే
నట్టియు రైత్యులు గనులు మొదలైన ప్రత్యేక స్వాతింత్ర్యములకు
సంబంధించినట్టియు 21 ప్రశ్నలకు జవానియ్య
వలసియున్నదని చీనాప్రభుత్వమువారి నడిగియున్నా
డని జనవరి 20-వ తేదీని తెలియకచ్చునది. చీనాదేశమందలి
ముత్రిమండలివారి ఆనకక వివిధమైన హాని యొనర్చుటయు
జవాక వారియుద్దేశము కానట్లు మా కీనడుచు స్పష్టపడినది.
పూర్వము జర్మనివారికి చీనావారిసంగిన రైత్యమొదలైన
వారికిసంబంధించిన స్వాతింత్ర్యములను లాభములను తాము
పొందుటమొనెడి జవానువారి యుద్దేశమని మనమూహింప
వచ్చును. ఎటులైనను, ఈప్రశ్నలవలన చీనాలో కలవరమధిక
మైనది. ఇతర ప్రభుత్వాధికారులకు సంబంధించిన కర్తక
సంఘములవారితోకూడ భయభ్రాంతులైచూచుచున్నారు.
అని ఇంగ్లీషుమను పత్రిక వ్రాసియున్నది.

ప్రతిభా దేశము.

తెలివైనవాడనుకొనినప్పుడు మాత్రమే కాదు భవాన్యములు
చదివెడివి. మహాపురుషుని స్మరణచిహ్నములు బాహ్యత్వానా
స్థాపనములని నేనెఱుంగుదును. మీ రిందుకట్లదృష్టితో? మరి
కొత్తిన ఆంధ్రభక్తత్వమునందు సమయము; కాని కార్యవిధాన
నాచరముందు మీకు నెరుఱుకొనవలెను. వ్యక్తి నమును బడెం
చి మీమతిమును నాయనమృతితో సహాధిందుమఱుగను.
అందుకుఁ గారణము తీరదనియఁగలరు. దేశమంతయు ఒక
తరమున నభివృద్ధిచూపుచున్నప్పుడు తలచుచున్నది. ఆం
ధ్రోద్యమితేదమును ఒకపక్షముల నామాలాగ్రముగ దీసిం
చినది. తెలివితేటలులు నానాముఖముల నవలించుచున్నవి.
ఈమహాద్యమమునకుఁ బ్రాంతగర్భము మఁమఱుగము.
ప్రభుమత్రాజాపుష్పములు దేశమునందుఁబంచినవలెగా మాత్రమే
కాపుత్రమునొసఱయాడకతరదు. దేశవికాసము విమంచన కొలది
మీరును సన్నిహితులయితిరి. బంపాయి పుట్టించుకొని మద
రాను మాన్యంగమునకువచ్చితిరి. ఆంధ్రోద్యమమునకురాష్ట్ర
స్థాపనదర్శకును ఆధేదము గల్గింపఁట. విశ్వైతిక వ్యవ
స్థాన్యాపనక ముంజిమ యెన్నిడును నన్నగిల్లబుండలేదు.
మానంజయుగూడ నిధింపకవాలదు. కృష్ణానందు మహా
జనసంఘమందు తీక్షణిత్వో రాష్ట్రనిర్మాణము తీర్మానింపఁ
బడినది. ఇది యంతయుఁ బ్రతికూటమును యిది విఠవలదు
ప్రజలు ఈ త్యాగోన్మాదమున నున్నారు; కార్యదృష్టి ప్రాన్య
ముగఁ గానవచ్చుచున్నది. ఈ బాతయోత్సాహము వెడ తగ్గ
రాదు. మునుముం - బ్రహ్మాంధులకుఁ దగిన ప్రయోజనమున్న
ము లస్వేషింపవలెను. ఆంధ్రసేవక సంఘమును, గ్రంథాలయ
స్థాపనమును చెందు చక్కని తోరము. సేవక సంఘ ప్రతిష్ఠకై
వీరు మికలమును వినియోగించలేదని నానుభిప్రాయముకాదు.
సకాలమున నన్యాశక్తి లయితిని నానిశ్చయము. గోకలే
స్మరణచిహ్న స్థాపనలై యథాద్రవ్యసాహాయ్య ముదాత్ర
ధర్మమని ఆంధ్రులనుఁ బ్రబోధించితిరి. అగును, గోకలే మహా
నీయుడు; మాతృదేశ సేవకుడు; త్యాగశాలి; అస్థితిమగు
ప్రాహ్మణాదర్శమును యథాస్థులుముగ నిరూపించిన నీతి
తిపస్వీ. ఆ బాతయోధాధిరతుఁడు స్మార్తకచిహ్నములు ప్రతిష్ఠిం
చుట పరమెత్కిచ్చెను. కాని ఆంధ్రులు ప్రతిష్ఠింపవలసిన
చిహ్నము నేఱుగానున్నది. వారు తిమిద్రవ్యమును ఏమదరాను
భండువారకో సమర్పించ నక్కరలేదు. అట్లుసేయుట అన్య
దాయకముగూడ నగును. చెన్నిపురి ఆంధ్ర దేశాంతిర్వాహము
కాదు, ఆంధ్రభాషాస్థానముకాదు. ఆంధ్రనాగరికమును జూ
నగరముకాదు. గోకలే స్మృతికప్రతిమ మదరానునందు నిలువ
వచ్చును. అందునకు ఆంధ్రులు తోడుపడకున్నను వోనలేదు.
అందువలన ఆంధ్రులకు గోకలేమహాశయిని పట్లగల పూజా
భావములు కొఱవడవు. ఆంధ్రదేశ ధర్మము ఆంధ్రదేశ
మందే గోకలే స్మరణచిహ్నముగా నవలంబింపవలెను.
ఆంధ్రసేవక సంఘమే ఆంధ్రులకుఁ దగిన స్మార్తక
చిహ్నము దేశసేవ నష్కలంకమగు. ఆమఱింతి మగు
దేశసేవ గోకలేమతిము. ఆమతిము నుద్ధరింపవలెను. ఆదియేవని
నేలు. అదియే యచ్చగౌరవచిహ్నము. ఆంధ్రదేశమును నలు
మూలలనుండి యాచరములు బయలుదేరిండు. స్వాధీశాసములను
కోసివేయ నిండు. మాతృదేశమునకుఁ ప్రాణప్రాణ చేయుచు
మరి కృష్ణాదీ తీరమందు, గోదావరీ తిరుము, తుంగభద్రా
ప్రాంతముందు సేవాకింకణములు కలంపించు దేశమాతముంకి
మందన్న గోకలేయాత్మ మహానామమున దాదాపమాడును.
వలసి వో ఆంధ్రసేవక సంఘాలయమునకు గోకలేసేమిట్లుదు.
గోకలే యేయాదర్శములతో సేవాభిరుచి మనకు జూపించెనో
దాని నూహించుచు ఆమహానీయుడు పూవాధ్యక్షుడు కాలేజీ
కొఱకు లక్షోపలక్షులు గడించెను. ఆవిద్యాలయమున నుండు
ప్రాధేపరు కాలేజంటి పరిస్థుట వ్యక్తులు నికనించు చున్నవి.
దేశసేవకుఁ గావలసిన గ్రంథులను సిద్ధముచేయుచున్నది. మన
యాంధ్రదేశమందా?? బాతీయకళాశాల మనపాలి కట్టలగు
నని యియ్యట్లొలవిమి; కాని సీతగితులను కార్యదృష్టితో ననలో
కింపుచు. ఈత్యాహదోహలమగు పరిస్థితి, దోషము, మీరు
గోకలే స్మరణచిహ్నమునకు ఆంధ్రులను కర్తవ్యస్మృతులను
జేయుటతో నాకునివాదములేదు. ఆంధ్రద్రవ్యమును మదరాను
భండులో, గలుపుఁడని యాదేశమంటు సామంజస్యమునకు
దూరము. ఈభిన్నాభిప్రాయమును పాలుగొనుదేశీయు లనేకు
లుందురని నానిశ్వాసము. ఏతచ్చర్చకు మాత్రమేకయం దక
కాశము గలుగుచుగాత!—ప్రవాసి.

1

[illegible]

II

సంకల్పరాజిని క్రొత్తయేడు పుట్టినదనియుగా నెంచు
కొని మనము పండగ చేయుచున్నాము. ఇరవేత్వయిండు అక్షర
కాలముల కనుకూలించుచునేగా నాతనవైచిత్ర్యములను సృష్టి
యందు చూపుచుండును. వత్సరాగినయయినవలె పంచేత్వ
యందు నిజస్పష్ట నెట్లు అలంకరించి శోభాయమానమైన తన
మానవత్వమును చూపుచున్నాడో విశదీకరించుటకు నట్టి
నాతననేలిన పండుగలవలయును నాచారమును మనదేశములోనికి
గూర్చివేయుటకును శ్రీయంత తేజమ్మ రాజగోపాలరావు
పంతులు బి.వి. గారు నాకు కావలసిన తమ వాగ్దేహ
మును వసంతోచితముగా నలంకరించి, వసంతకాల సంబంధ
ములై యాశ్చర్యకర ప్రబోధకములగు పుష్పకాదులను వుట్టి,
శ్రీ కవులొండల సాంబశకగారిచేత భగవదుపాసము కావించి
పొందును. సంకల్పరాజయనగా సకలత్వము చూపుచు
ఈత్వరసిన మనమృతినికలలయత్వోద్యమంబునుచూపు
తేజముని యెల్లరచును నష్టదు నికలయెప్పుడు. ఈకావ్యజే
శ్రీ రాజగోపాలరావుగూడ వసంతకాలాచితమైన యొకప్రా
సమును జేసిరి మనదేశము ప్రేమిగా పండులనుజేయు నాచా
రమును నెలకొల్పుచునగాక.

III

[illegible]

రు. 250 బహుమతి.

లోకమాన్య గోపీగారి జీవితము గూర్చిన
ఉత్తమమైన తెలుగు పాఠమునకు.

వివరములను వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

గుంటూరు జిల్లా సంఘము కార్యదర్శులు.

జూబులు.

విలేఖకుల ప్రతిపత్తి

విద్యాశ్రేయోభిలాషి - ప్రపంచుల వారికి విషయములు వివరించినాము.

కోనూరి రంగయ్యగారు, ప్రకటింపలేనంతలకు చింతిలుచున్నాము.

I

గంజుమండల సనాతన ధర్మసభ.

సరసారావు చేటవాసుల కొక మనవి.

అయ్యా,

మన మండలసభలతో బాటు గతరెండు సంవత్సరముల నుండి బాపట్ల ఒంగోలు పురములలో సనాతన ధర్మ సభలు జలుపంటుచున్నవి. గోనావారి జిల్లాలో గూడ నివియే హిందూ మహాజన సభలను నామములతో జలుగుచున్నవి. ఇవికాక కిట్టి సభలకు సంతి యననములేకపోయిన, నిష్పక్షపాదు తత్వభలు అత్యవసరములగుచున్నవి. కాబట్టి ప్రతి యద్యదములలోను ముందంజ వేయుచున్న మన మండలవాసులు ఈ సంవత్సరము ముందుగనే ఆహ్వాన సంఘాదికముల నేర్పాటుచేసి ఈ సభను జయప్రదముగ జలుపంటుదులకు ప్రార్థించుచున్నాం.

మోక్షనాథం వేణుగోపాలరావు, గంజుమండల.

II

రజస్వలాలితర వివాహపుచ్చము.

అయ్యా,

కృష్ణాజిల్లా పోర్టాండ్ గ్రామములో ఈ చట్టమును గురించి నిర్ణయించుట 20-1-15 తారీఖున నొక సభను సభ జరిగెను. బ్రహ్మశ్రీ, కొమ్మరాజు సీతయ్యగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి. కమ్మంధ పాలెం, జూలపాలెం, బోనేళ్ళూడి గ్రామములనుండి బ్రహ్మశ్రీ, కైకాస గులవేలు సభకు విచ్చేసిరి. ఈ గ్రామములు, మాలమూలలు కూడ కన్యాదానములు, కన్యావివాహములు మొదలుకొట్టు ఈ కాలములో ప్రాధానివాహముల ఉన్నవాడు పుట్ట పరిహాసమరియు, దేశావధానములు, పలువురు యజ్ఞునించిరి. చివరకు ఈ జిల్లము అంగీకరింపక కచ్చయ్య కలయునది ప్రార్థించుచు శ్రీగవర్జుడు గారికి ఒక మహానుభావా పంపుకొనబడియె.

పోర్టాండ్, కమ్మరాజు నారాయణమూర్తి.

III

కలగూర గంజు

ఈ గంజులోనుండి ఇంతకంతకు మూడు బుట్టులు వెలువడినవి. కాంతి వ్రేలికి నువ్వను బయలుదేరునది సనాతన ధర్మము వారిని రెండవ బుట్టు కల్పించెనది. బుట్టలో తొందర పడిన బుట్టలేదు. మా కాంతి వ్రేలికి నేడు ఆ జేశముతో కలుజేరెను అంతియముకాదు. ఒకసారి వెలువడియినా సనాతనము గంజును. కన్నులనంగతి పురస్కరించుకొని "మామతం పోయిపో, మాదలం పోయిపో" అని సనాతన వర్ణాల వాంఠా లాగింపెట్టును." అని మాదలంబు పలికెను. ఎవరికినీ మా అభిప్రాయముల కాకిగల అనుపదములతో బోయియు ఇరువదల కెట్లప్పు నాగరికతయే నా! లేక నేరం సంస్కరణయేముక్తి నానాకా! సంఘ సంస్కారలకు కలగూర నూర్వనారాయణరావు, మిట్టవోడ్డి వెంటల గుమ్మరావుగారుకూడ ఇప్పటి ప్రాధాని వివాహపుచ్చము కచ్చయిన్నారే! పాపము! ఈబుట్ట వికలేమకాబోలు. సనాతన ధర్మమువారినిగూడ సంస్కృతిల చూపుకుల నీ సమాచయకు సమాసములతో సన్మానింపగలరు. కాని అది పప్పు ఇది మొప్పు అనానీతి నూర్చునుచే వారు బంధింపబడి యున్నారు. ఇక రాజపుబట్ట తిట్టి రియములకు బాటించు గాక!

మోక్షనాథం వేణుగోపాలరావు.

VI

ఒక దుస్సీతి.

అయ్యా,

అతిధయంకరమైన ఈ సంగ్రామము ముగిసిన, దేశము నలగానందునని నవలెంత అత్యంత పడుచున్న ఈ యదము ముగియు గూడ కాంక్షాకావ్యుభయగాక ఈ సంఘం పంచాంగములను దేశము నొక తక్కువ వైఖ్యలయితేతను, పంటలు కట్టరు. పంటలకు మరకొన్ని అరిష్టములచేతను పండింపబడునది కనిపించునంత ప్రజలకట్టి అంధోశ్రమము పలిగియుండునో నానాసంగ్రహించెను. ఇట్లుండ రాజవోలు తాబాకా

పుట్టేటద్రు గ్రామమున రాక్షస సంఘము ప్రత్యేకమయ్యెనో యన రాక్షసివలె గ్రామమువై నన్ని వ్యాపించి ప్రత్యేక-చరితి శుక్రవారం మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు సుమారు మారుగృహములను వాళసము గావించినది. ఈ ఇండ్లన్నియు నిరుపేదలగు దేవాంగులు గొల్లలు మొదలగువారికియై యున్నవి. మహాబలంబు వాయు దేవుడుకూడను అన్నికి సహాయుడై చిత్రమగు సుడిగాడ్పులువీచి అయిదు నిమిషములలో నాయండ్ల నన్నిటిని భస్మముగావించెను. ప్రభయోగి వలె నలుమూలలను వ్యాపించి ఒక్కసారిగ నీయిండ్లనన్నిటిని చుట్టూముట్టచే కొన్ని వస్తువులనైన తీసుకొనకయే పాపమా ఇండ్లగలవారలహాకారంబులతో ప్రాణములం గాపాడుకొనట కావలయుం బారిపోయిరి. ఇందలి యొక వైశ్యుని యింటియందలి అటుకువైశ్యుని కొమ్మరి కాయలు రమారమిపదహారు కేలును వెటవెటప్పనులతో కాల్చిపోవుచుండగా నావిపత్తుచూచి కంటకడివెట్టి వగవనివారు తేల్చిరి. కొంతవడికి పాపములు అయ్యగిని చల్లార్చుటకు ప్రయత్నించి అపిన్నెచిరి. గ్రామమునందలి వజ్రముల కొందరా యగ్నిపీడితులగు వారికి అన్న పానీయము లొసంగి యారాత్రి వారిని ఆహ్వానించిరి. ఇదివరలో ఆహ్వాదవృద్ధు రెండుమూడు సార్లు ఈ యిండ్లన్నియు వెతక దహింపబడి రెండు సం॥ రములనుండి కొంచెము స్థిమితముగానున్న ఈ గృహములు ఈ సారి జరిగిన ఈవిపత్తుకు కరకొకప్రక్క పడించుచుండ నిరుపేదలగుటచే నెట్లు గృహములు కట్టుకొందుకో ఈహింప శక్యముగాదు. దయచూయులగు ప్రభుత్వమువారు మాగ్రామ నందలి పుంతలలోగల రాక్షస కొన్నిటిని తాటియాకును వారల కొసంగి సహాయము చేయుదురని కమ్మయిన్నాము. అట్లు నిరుపేదల నాదరించుట ప్రభుత్వమువారికి నహజల తక్షణముగూడ దయాస్వరూపుడు పరమేశ్వరుడు భీతావహుడు నీ సంగ్రామమున చూపుమాపి దేశమును సుఖసంతియందుంచు గాక—రాక్షస సం॥ర చైత్రకు ర శుక్రవారం మధ్యాహ్నము 4 గంటలు.

కన్నలూర జూచిన పురవాసి.

V

పోలీసు శాఖాపరిపాలనము.

అయ్యా,

ఇటీవల పోలీసు హెడ్ క్వార్టర్స్ స్టేబిల్ నుండి, కానిస్టేబులు నలుగురుకు అన్ని తరగతుల యువోగ్గియలకు మోకాటి కణకుండు మరాయిలు సజ్జె చేయచున్నారు. ఇందువలన యదికణకు పొడుగాటి, అసగా పొడవులవలకుండు మరాయిలు తొడుగుకొనుచుండిన హెడ్ కాక్ స్టేబిలులు మార్పు క్షేత్రం యిప్పటిదుస్తులనుధరించి, విచ్చలవిడిగా బహిరంగము లొలిరుగాడుటకు సంకోచించుచున్నట్లు నూచనలగపడెను. చైల్డ్రేన్ ప్లాట్ ఫారముమీద తిరుగాడు కానిస్టేబులకుండు తక్కువరకము గుడ్డల నిచ్చుచున్నారు గదా యని, యనేకుల సమ్యుతినందుచున్నారనికూడ తోచెను. ఇటువంటిదుస్తులతో గ్రామాదులనుబోయిన నెరుగు లగ్యవెట్టురు. ఈవృత్తి గ్రామీణా చేత వారలకుండు ప్రోత్సాహకరముగా నుండవలసి గలహా నివ్యవలసియున్నది.

ప్రస్తుతము హెడ్ కాక్ స్టేబిలుల జీతము 15, 17½, 20, 25, 30 రూపాయలు. గవర్నమెంట్ స్పెషియల్ కచ్చి వచ్చిన తరువాతకూడ ఈ వీధి హెడ్ కాక్ స్టేబిలులకు తమపూర్వపు జవాబుదారీని కల్పించెనాడు. ఎప్పటియట్లు కేసులను పట్టచేయుటయందు వీరే ముఖ్యులుగానుండుచు వచ్చుచున్నారు ఇటీవలికి వైశిత్వము మిక్కిలి తక్కువయినయే భావింపవలయును. బొంబాయి రాజధానియందు జమీందారులకు రెండు రూపాయలవరకు జీతము లిచ్చుచున్నారు. అదేదధితి యారాజధానిలోకూడ ఆకున రించిన పాపవారికి ప్రోత్సాహమును గ్రామీణా చేతవారలకు ఆశయును కల్పించిట్లుగును.

ఇక బొంబాయి రాజధానిలో నూటికి ఏడవంతున ప్రజావంతులగు హెడ్ కాక్ స్టేబిలులకు (జమీందారులకు) గవర్నమెంట్ స్పెషియల్ నా తీసికొని వారి కెంతయు ప్రోత్సాహము కలుగ జేయుచున్నారు. మన రాజధానియందట్లు చేయుట మిక్కిలి యదురు. శక్తిసాహసములకలిగి యెన్నియో పునకార్యములు చేయ కలవెట్టుకొనువారికి నిరుత్సాహముపుట్టును.

ఇంకను అల్లలోపము లనేకము లున్న నా నె నదహా రించినవి మాత్రము తత్పాఖకు మిక్కిలి నిరుత్సాహమును కలిగించునవియై యున్నంగన తత్పాఖాధికారులు ఆ లోపములను కారణము కమ్మగా సవరించిన బాగినతోచెను. కానన నిగూణ సభలోని అధికార సభ్యులు ఈ విషయమై సభలో చర్చించి, బాగినతోచినదానిని ప్రతిపాదించవలసియున్నాదు.

యభార్థవాది.

IV

బోర్డు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల దుస్సీతి.

అయ్యా,

విద్య రెండువిధములు (1) సామాన్యవిద్య (2) కర్మ విద్య సామాన్యవిద్య—ప్రారంభవిద్య, సెకండరీవిద్య, యూని వర్సిటీవిద్య యని త్రివిధములు. ప్రారంభవిద్య—ప్రైమరీ పాఠశాలలు, లోయరు ప్రైమరీ పాఠశాలలు, ద్వీవిధములు. ప్రైమరీ పాఠశాలలలో పెద్దతరగతి ప్రైమరీ. ఈ ప్రైమరీపరీక్ష 1905 సంవత్సరమునకు ముందు సెంటరుపరీక్ష గా నుండెడిది. ఆ కాలములో ప్రైమరీతరగతికికూడ గ్రాంటు ఎక్కువగా లభించుచుండెను. కొద్దికొద్ది వాకరీలుకూడ ప్రైమరీపరీక్ష పాసు అయిననేతప్పు లభింపకుండుటచేసి వాలురేగాక వృద్ధులు గూడ పరీక్షకు వచ్చుచుండెదవాడు. అంతవల్ల ఉపాధ్యాయులయందు జను లమితానురాగర క్తులై యుండెరి. ఇప్పుడన్న నో ప్రతిదియు వ్యతిరేకముగ నే యున్న యది. వరుసగా మూడు సంవత్సరములు బోర్డుస్కూలులో గానితరగతికొన్న మనపొరెదిన పాఠశాలలోగాని చదివినంగాని గర్వికెటు ఇయ్యబడదు. అట్టిగర్వికెటు ప్రయింపుకు పోవువారికే లాభకరముగా నున్నది. కాని తదితరల కేమియు ప్రయోజనము గానరాదు. బోర్డు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలు దుస్సీతిలోనుండుటకు నాలుగు ప్ర బల కారణములు కలవు. వాని నిర్మల బొందుపట నుచున్నాను. (1) కరణీకము; మనసమితిలకు చదువుకొను వారలకు ప్రైమరీపరీక్షతో అంగరములేకపోవుట, (2) గ్రామమునలు, కణము వస్త్రాలు బోర్డుస్కూల్లో చదువుకొనక పోవుటచే వారి జిడ్డలను బోర్డుస్కూల్లో చదివించక పోవుటయేగాక నిరసనభావముతో గూడజూచుట తటస్థియచున్నది. (3) ప్రతివాదును ఇంగ్లీషువిద్య నొక్కసారిగ మింగ నుద్యమించుటయు ఏదో కొంతమట్టుకు ఇంగ్లీషువాసన గలవాడేత స్కూలు వెళ్లించి మిడ్డలను ఉభయ ద్రువులను గాజేయుటయు (4) అట్టివారికి వ్యవజ్ఞులైన గొప్పగొప్పవైద్యులు కాలేజి వారు బాలర తెలివి తేటలను కనిపెట్టయు, తమస్కూల్లో సంవత్సరమునకొక తరగతిలో ఉంచితమగు విద్యావైపుణ్యము గల బి. ఏ. యల్లీలను నేమించి ఎన్నియో నూతన బోధనాపద్ధతుల నవలంబించి బోధింపబడు బాలరకంటె వైస చెప్పబడ్డ వాలురెక్కువయని భావించుటయు ఈ కారణములనుబట్టి ప్రకృతికాన్త్రము లడుగంటుచున్నవి. వృత్తకాన్త్రము చెట్టులు పుట్టలు గాదో చుచున్నది. జంతు కాన్త్రము, కార్మిక కాన్త్రము మొదలగు నవి వాం కెరములను గీట్టులులేక. నూతన బోధనాపద్ధతుల తలకెక్కుట లేదు. ఆకా మెండు. విద్యావైపుణ్యలవానిని చూచినప్పుడు మాత్రము కొంచెమచ్చెరు వొంది వలె మరచిపోవుచుండురు. ఇన్నియు నిటులుండ ఉపాధ్యాయుల జేతనములు జహు స్వల్పమని చెప్పందగు. కలంతయు మెదడు కరగునట్లును, ఊపిరి తిత్తులన్నియు బద్దలగునట్లును పనిచేయు ఉపాధ్యాయులకు తగిన జీతములనిచ్చి వారి నుటుంబముల బోషింప ప్రార్థించుచున్నారము. ప్రైమరీ పాఠశాలలలో కొన్ని జాతులవారికి మాత్రమే జీతములు కనూలుచేయుచున్నను అవికూడ క్రమముగా వనూలు కానందుం ఉపాధ్యాయులే ఈ విధమగు జర మానాకు పాత్రులగుచున్నారు. కాబట్టి దయాంతరంగులగు సర్కారువారు తక్కిన జాతి బాలర జీతములుకూడ వనూలు చేతుకుండునట్లు ఆహ్వానిత ప్రార్థించుచున్నారము. ఈ పాఠశాలలలో పనిచేయు ఉపాధ్యాయులు కొందరు లోనగు సెకం డరీ ప్రొక్టరు టీచరును మరకొందరు ప్రైమరీ, ప్రొక్టరు టీచరుగనున్నారు. అట్టివారికి పాసు అయిన పరీక్షలనుబట్టి ప్రయోజనము దయచేయుచుండునని ప్రార్థించుచున్నారము. వైస మయములను గవర్న మెంటువారును విద్యా శాఖాధికారులును చిత్తించి వీర ఉపాధ్యాయులయందు దయను జూప ప్రార్థించుచున్నారము. ఇంకొక మాటతో విరమించెదను. అయ్యలారా! గ్రామవాస్తవ్యులారా! అనుగులవై గూర్చుండి గ్రామములలోనుండు సర్కారు బసులలో చెప్పు పాఠములు పదకులు ఎంత ప్రయోజన కరములో యోజించక. తేనిపోని యోచనలు గల్గి బి. ఏ. తూరి విద్య నంతను మ్రొంగ బ్రయత్నింపబడు. ఇప్పటి పద్ధతులు అక్షరముల తిరాతికి టీకా బాలరామాణము చెప్పకవికావు. మీరు బడిలోనికి వెళ్లి అచ్చట చెప్పకదనల నవలొకించి పురోభివృద్ధికి కారణముల నాయుండు. ఉపాధ్యాయులకు ప్రోత్సాహ మొసంగుడు. అంగ్ల జగ్గనీరాజ్యముల జూచి రిచ్చవకకుడు. వారును ఒకా నొకప్పుడు మనవంటి వారేనని చది నిడుడు. తీరమున్న ముచేతను సహనముచేతను సాధించిరిని జ్ఞప్తియం దుండును. గ్రామీణా త్రుముల నేర్పకొన త్వరపడుడు. మన జ్ఞేయమునకే సర్కారువారు దడతో నొసంగుద్రావ్యమున వృధజేసి లాభమును పోగొట్టుకొని తిరువాత తమకపడుకు బాలుర జీతముల నవీను. జీతమునకు మార్గదర్శకము, మనోద్ధ్యమ నొసంగును. కల్పనాశేట్లల వృద్ధి కలుగును. నూతనాంశములయం దాశ హెచ్చించును.

మన దేశభ్యుదయమునకై పాటుపడిన మహానుభావుడైన కీర్తిశేఖరుని శ్రీ గోపాలకృష్ణ గోళ్లగారు లినజీవితము నెట్లు మన దేశమునకు ధారవోసిరో గదానొకప్పుడు. తేవ్వలున్న జ్ఞమింపుడు.

ఒక ఎలిమెంటరీ పాఠశాల పాధ్యాయుడు.

ఐంద్రదశరూపకము. వెల 0-8-0

తెలుగులో నిదనము నాటకాదిరూపకములకు లక్షణములేదు. ఇది సంస్కృతమునండి తెలిగింపబడినది. ఇందు కథావిధానపద్ధతి, అంకలిప్పణభాది నిర్ణయము, నాయకానాయకాది లక్షణము, పాత్రముల యాచిత్యము, రసనిర్ణయము, శృంగారాదిరసములవిభాగము, మొదలగు నెల్లరూపక భర్తయనుదెబ్బ నాలుగుప్రకరణములుగలవు. ఆ నేకములయిన ప్రాచీనవీరరూపకములనుండి గ్రహములయిన పద్యములు దాహరింపబడినవి. నాటకాదిరచనమున కిది మిక్కిలి యుపయుక్తము.

మల్లాది సూర్యనారాయణ శాస్త్రి, కి సామిప్పిల్లివిధి, తిరువల్లిక్కేళి, మదరాసు.

క స్తూ రి.

విమజ్జరములకు, కలరాకు, సంగీత గాలింత కోగములకు, నాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమున కన్న

ప్రియమగుటచేతను, నవరస సమయములందు దొరకుట దుస్సరము. మాడిపోయిందలి కస్తూరియందితర పదార్థము లేవియును జేర్చబడవు. ఇంతవరకు మా తావునండి కొనినవారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా కొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపోరు

తులం 1-కి రూ. 30-0-0.

అమృతాంజనండిపో. 6 & 7, తంబు సెట్టివిధి, జార్జిటౌన్, మదరాసు.

మదన కామేశ్వరలేఖ్యము.

ఇది మిక్కిలి వీర్యవృద్ధిని, బలమును, కలిగించును. (2) మేహములు, నిక్కాక, నిస్సత్తుక, శుక్లవర్ణము, అతి మూత్రమును ఖండించును. (3) రక్తమును శుభ్రపరచి వృద్ధిబొందించును. (4) నరములకు సత్తువనిచ్చి యౌవనమును నిందించును. 2 డబ్బీలుచాలును. 20 తులముల డబ్బీ రు. 1-0-0

పాలనుగంధి లేఖ్యము:- సవామేహము, మేహములు, పాడలు, పుండ్లు, పొట్టురాలుట, యితర చర్మరోగములు, కీళ్ల నొప్పులు, రసదోషము, మొదలగువాటను 4 డబ్బీతో నిర్మూలము చేయును. 20 తు॥ డబ్బీ రు 1-4-0 (4 డబ్బీ రు 4-8-0)

ఘనసారచంఢి:- ఇది తెలుపు, ఎరుపు, పసుపు, మొదలగు అంతు (నె) రోగములను, మూత్రపుండును ప్రావమును తక్షణమే మాన్పును. 2 డబ్బీలుచాలును. డబ్బీ రు 1-4-0.

సుకేశరంజని తలనూనె:- ఇది మిగుల పరిమళము గలిగి పూలవాసనను గుప్పించుకొట్టుచుండును. సీసా రు 0-8-0

మాక్కాట్లాగు ఉచితము. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. 6 రూ. వైబడిన అద్దగ్రుత్ రు 1-కి 0-2- కవివానిచ్చెదము. పి. కి. ఎ అండు కో, ఆముచ్చేదనమాజం, పొందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము.

[పద్య కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. బ్రహ్మాండము పుట్టినది? ఏయేసమయముల నెట్టి పరిణామముల బొందినది? మనుజులసృష్టి మొదలు నెట్లుండె? కలభద్రములేకలి? ధర్మము లెప్పుడెట్లు మాయమౌడె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రే? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. పరశురామచరిత్రము, సగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు. బుద్ధిబలముచే బ్రహ్మాండ సృష్టిగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి స్థిరపఱచిన విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమువై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. తెలిమిగుల గులభము. మంచికాగితములనై ముద్రింపబడి నిండు క్యాలికో బైండుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు కల 4-0-0 అత్యుత్తమప్రతి 5-0-0 కర్పణ చేతే. వలయువారి చిరునామాజే వ్రాయవచ్చును.

(4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, తెలుగుపండితుడు, మ్యునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని బాగుచేయ గలుగు తీరికను నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేజీ భాగములు యేయేపనులచేయునో అని చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు 5 పేరులను యాయంతముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ మోటర్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటువారిపరీక్షనంది లై సెన్సుయిప్పించి పంపబడును. యిందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును. ఏప్రిల్ నెల మొదటి 7 తేదిలోగా ధరకాపులుపంపుతూ 10 రూపాయలు అడ్వాన్సు పంపువారికి మాత్రము ఒకచోటు దొరకగలదు. ఈక్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

యుద్ధము-ఆంగ్లేయరాజ్యము

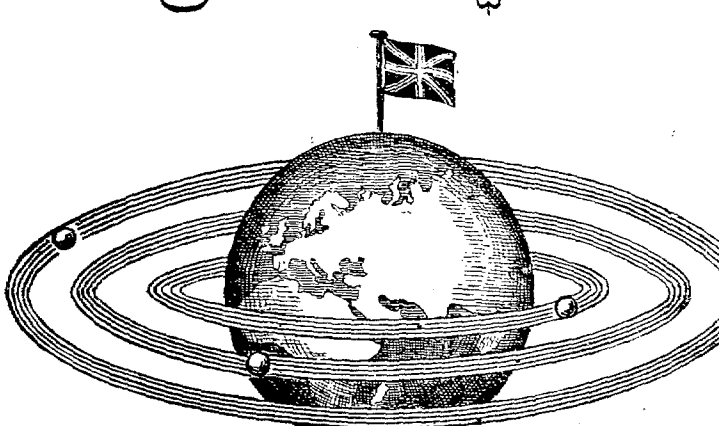
దామర్ల-క. వే. నరసయ్యచే వ్రాయబడి దివాన్ బహదూర్ డాక్టర్ సర్ యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు అనుగ్రహించిన ఉపోద్ఘాతముతోడ చెన్నపురి గవర్నరు లార్డ్ కే. పెన్ ట్ లెన్ డ్ ను హాసీయునకు అంకితము చేయబడినది.

ఈ పుస్తకమున నిస్సంకు విరోధాలో జరుగుచుండు యుద్ధముయొక్క యధార్థ సమాచారములున్న అనేక సవోధములగు విషయములున్న నెలపు యుద్ధమును గూర్చిన యధార్థ వర్తమానము లందఱును జక్కగ తెలుగుటకై పుస్తకము మహాపాఠకమైనదని వైస్రాయ్ సహా గవర్నరులును, కాన్సిల్ మెంబర్లును, ప్రొవోద్వజ్జేటిలను కలకాలాధీశులును ఇంక ననేకమహానీయులును యోగ్యతాపత్రకనిచ్చి యున్నారు.

ఈచరిత్రము ఇంగ్లీషునందును అరబ్బీనందును నన్నొత్తింపబడి యున్నది. ప్రతి యొకటికిని కల అణాలు 0.8-0 తపాలాకులి ప్రత్యేకము. పుస్తకములు దొరకెడిచోటులు:-

1. పు. వె. గుండరరామయ్య: 9, అపధానం రామస్వామయ్య వీధి, ప్రాంతచాకలశేట, మదరాసు.
2. టి. నాగసుబ్రహ్మణ్యరావు బ్రదర్స్: కి, కొండిసెట్టి వీధి టిన్నె వెల్లిబిడ్డే: టివాక్డ్రం, జార్జిటౌన్, మదరాసు.

ప్రపంచయుద్ధము.

ఘనమోరసంగ్రామము!

చిత్రరూపము!!

యోధాగ్రణులభావచిత్రము!!!

యూరోప్ ఖండమందెల్లను, అల్లకల్లోలముచేసి రక్తప్రవాహముననే బొరలాడుచుండు జగత్ ప్రళయస్వరూపముగా నానాత్ కాలక్షేర పునివలె వినబడియుండు అతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయా దేశపు రాజాధిరాజులనున్న, చక్రవర్తులనున్న, ప్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడు సుందరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నునువైన కాగితములపై ముద్దగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి.

త్వరతేయుడు! స్వల్పమే ప్రతులు!!

తోకనుకాల్చుకొనిన మర్కటమువలె అక్కడిక్కడికి తిగుచును వ్యాపారవానలనున్న, యుద్ధనావలనున్న హతముజేసి తుదకు మండింపబడి సముద్రపాతమునకు హేతువైన ఎవెడనను జూచియుండురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది మద్రాసును ముట్టడించి జేసిన అనాగతములను జూచి యుండురా? తుదకు దానిని గతిజూపిన శిష్టియను నానయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచపాండవులవలెనుండు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జర్మనీ చక్రవర్తులనున్న మహోధన మశ్వాసనులవలె కాలాగ్నికి, హేతువై యుండెడి జర్మని ఆఫ్రికా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుండురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న నౌకానాయకులనున్న, వాయువిమాన నాయకులనున్న జూచియుండురా? లేనియెడల నూనద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూడుడు! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా బోధపడుటకు సందియములేదు. దీనినెల. 1 రూపాయ.

షరా.-యుద్ధమూంధమైనతోడనే రణరంగమునందు నూతనముగాయెత్తబడిన చోట్లను తెప్పించి ముద్రించియున్నాము ప్రతియొక్క పటమును మౌనికట్టల జాటి నలగక భద్రముగాజేరునట్లు పంపెదము.

విలాసము:- గురుబసవ కంపెని మద్రాసు.

త్వర సమయము!

కొద్ది ప్రతులే గలవు!

మంచి సమయము!

బరెంపాఖండ యుద్ధ చరిత్రము

(మొదటి భాగము సిద్ధమైనది.) ధర 8 అణాలు మాత్రమే. పోస్టేజి సహా 0-10-0

ఈ యుద్ధ చరిత్రము అందరికీ తెలియజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము. మా ప్రకటనలవలననే దేశమునకు ప్రజాసంఘము, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతినిధి రూపముగ ముద్రించిన పుస్తక మిది కాదు. ఇతరులు ప్రపంచ సంగ్రామమున భాగమునకు యుద్ధమునకు విక్రయించు అద్భుత గ్రంథము కాదు. నిజముగా "బరెంపాఖండము" జర్మనీ మొదలగు వారికి గలగు యుద్ధమునకు వివరించి వ్రాసియున్నది. ఈ యుద్ధ కారణములను అందరు చక్కగా తెలుసుకుటకు జర్మనీ యుద్ధ చరిత్ర మొదలిప్పటివరకు జరిగిన విషయము లిందున్నవి. బరెంపాఖండము జరుగుటకు సరియైన కారణము తెలుసుకొనుటకు ఈ మొదటి భాగమునందు వెలుపడదిన యాప్రకరణముల శ్రద్ధతో జదివితీరవలెను.

జర్మనీ, ఫ్రాన్స్, ఆస్ట్రీయా వంటివల నిర్మాణము. గతశతాబ్దమున బరెంపాఖండమున ముఖ్యము, జర్మనీ యేకాధిపత్యమును స్థాపించుట, ఇటలీయులకు త్వరమందినది. ఆస్ట్రీయా ఏకాధిపత్యములో మాటుబాటులు. జర్మనీ యేకాధిపత్యమును ఉచ్చదశకు చేరుట, ఆధికారిక బృందము, రాజకీయము, గ్రేటు బ్రిటన్ జర్మనీయు చేసిన పోటాపోటీలు. బాల్కన్ టర్కీ యుద్ధముల ఫలితములు. బరెంపా యుద్ధముల యుద్ధ ప్రయత్నములు. ఆస్ట్రీయా యుద్ధముల చంపబడిన దేశముల సామ్రాజ్యముల యుద్ధ ప్రయత్నములు. సామ్రాజ్యములారంభించిన మహా యుద్ధ వివరములు గలవు.

బరెంపా యుద్ధము నంతటివలనగా నిజకారణసహితముగా తెలుసు నిదివరకు వ్రాయలేదని నొక్కి చెప్పగలము. పుస్తకమును దీని చదివినవారికి విషయముల సత్యతయు తెలియును. ఇందులో 80 పేజీలలో చిత్రములును, 6 భూగోళ చిత్రములును, 120 పుటల విషయములున్నవి. ఈ పుస్తకమును గోరువారికి వి. పి. మూలకమున పంపబడును.

వెంట వెంటనే తెలియజేయుటకు వెలుపడుచున్నది. ఇందులో ఆర్డర్ చేయవలసిన చక్కని ప్రతిమలు గలవు మాచిరునామా:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

వనోపధి సారాపరిలా.

ఇది దేహమునందు బుట్టు నెత్తురుగలదు మరయు సకల చర్యలకు గలదు బాగుజేయును. కీళ్ళ పోటు, సాత వాయువు పోటు, రసపట్టు, రక్తవికారములకు గలిగిన అస్థి రోగములను దీనివలన నయముగలదు. ఇది చర్యలకును కంటిని గలిగించును. నాడికెంతు వలకు పుష్టిని గలిగించును. నెత్తురును కుద్దిపజచి వృద్ధి చేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసానుంచును వాడిన తోడనే శరీరములో మోకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కృష్ణంకుమారుడు:—ఇది చర్యమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతముధువల్లి (త్రాగుటకు మందు, నాగవల్లి తలము వైపు తిరుగు మంగు. ఈ రెండుకలిసి కలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫననవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.
సా 1-3 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

శిలనొప్పుల మాన్యును. వాయువు పోటు బాపును.
చర్మపుకొప్పల బారదోలును. పోటపోగొట్టును.
చర్మముపై కాచిన లోపలికి గొప్పించి
లోపలి నొప్పులు వెలుపడును పోగలవు.
సువాసన గలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలో గూడ వాడుచున్నారు.
పంచభాషచీటి చూచి కొనిన మోసము గలుగదు.

అమృతాంజనము వ్రాచ్య దేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూ దేశమునందు సిద్ధము చేయబడిన లోక కల్యాణమునకును. ఇప్పుడు దీవులు తయారగుచున్న క్రొత్త మందుగాదు. వదియైదేండ్లుగా దేశమునందు వంతటను వాడుకలో నుండి మెప్పును బొందిన దివ్యామృతము.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ప్రేసిడెన్సీ, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబు సెట్టివిధి, చెన్న పట్టు.

తామర తైలము

మా తామర తైలము ఒక్కడబ్బాను ఆరు అణాలకు కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినయెడల తామర నిర్మలముగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరణ్యముల తీసి తీసికొన వచ్చును.

తేట, గుర్రద, ఏనుగుగడ్డ మొదలగువానికి మంచి మంగు. అనేక సంవత్సరములు, మాసములు భాగ పడినవారు దీనివలన తత్తణుమే సుఖమును పొంది వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము. వెల 1-3 0-6-0

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబు సెట్టివిధి, మదరాసు.

ధర్మాసనములు.

ఆర్డరు చేసిన వెంటనే పురమాయించి 8 రోజులలో పంపబడును. అన్ని రకములకును పొడగు వెడల్పులు సమము. అం 18 ల వెడల్పుగలది రు 1-0-0 22 అం 1-4-0; 24 అం 1-8-0. అదే రెండుకొలల అల్లికతో 2-8-0 మె 10-0-0 ల వలకును విలవగల పట్టుతో కడురమ్మముగా నేయింపగలము. వివరములు తెలియగోరువారు క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను. పోస్టేజీలుగా నియ్యవచ్చునట్లు.

విశ్వనిఘంటువు.

పలువురు వ్యాఖ్యానములయందు వాడుచుండుటచే ప్రసిద్ధి చెందియున్నది. ప్రతిపదటీకతో ముద్రించితిమి. 520 పేజీల గ్రంథము. వెల 2-8-0 పోస్టేజీ వేలు.

కవికల్పలత.

దీనినొక్కసారి చదివినవారికి కవిత్వరహస్యము తెల్లను గరతలామలకములై యుండును. అచ్చులో నున్నది.

గరిమెల్ల సోమయాజీ శర్మ.

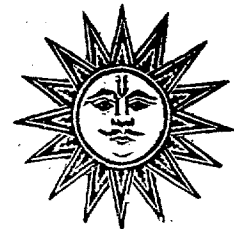
కోటిపల్లి-గోదావరిజిల్లా.

మంచి సమయము! వనశేఖర కర్మపడినది!! మనక బొంబాయి!!
ఈపంచల కొనువారికి, పంచ 1-3 అల్లెలారాము.
కోర్కెని కోడల్లడ్రులాకము అను గ్రంథముకటి ఇనాము
మేలైన జపాక పట్టుపంచలు.

అనేక పంచల కర్మపడినది!!
వస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము.
వాచకులారా! కృంగారమున్ను
నాగరికతయున్ను గల మేలైన అనేక
పట్టుపంచలు వండుగడినము. అను
దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది
పోగా ముగ్ధకొద్ది పంచలుమాత్రమే
యున్నది. ఇందులో ఎరువు, తచ్చ
అకువచ్చు, రోజు, మేఘవర్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లా
సీయమైనవి, త్వరపడుదు.
రక్తమారనిడివిన్ని 2 1/2 మారు వెడల్పుగల పట్టుపంచ 13 3/4-0-0
పంచ 1-3 తపాలఖర్చులు ... -0-40
డిటా రెండుపంచల కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్,
కి, కందపు మొదలిపిడి, తిరువల్లి క్లెయిన్, మదరాస్.

సృష్టమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా
ర్గును గమనింపుడు.

కరస్పాండెట్లు మొదలగు నవి ఇంగ్లీషున
వ్రాయవలయును:—
ఎస్ నారాయణ అందు కంపెనీ,
21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో
సొమ్ము తిరుగ నీయబడును.
100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.
పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.
సమృద్ధిమయిన మందులు యింకను కలవు.
కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,
(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా

BEGUMSHAHI SOAP

ఒక తూరి ఉపయోగించుట
వలన దేహమందలి యే
భాగమునయుండు రోమము
ను చెడుపులేక శుద్ధము గాను
యెటువంటి మచ్చలు లేకయు
ను బాధ లేక యును నిక
సంచును. చర్మముయొక్క
ర్విభావ మైన రంగును కాచిని
పోగొట్టక చేయు (సోప్)

ఇది ఒకటి. వెల 8 బిల్లలు వెల్లె 13 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అ.
ఆర్.వి. పండిట్ అందు కంపెనీ నెం 5 బందరపేడి మదరాసు.

ఇంటిసామానుల అమ్మకము.
4 వ ఏళ్ళు 1915 వ తేదీ ఆదివారమునా ఉదయమున
8 1/2 గంటలకు టంగసాలిపిడి (మింటుస్టిట్టు) లో నున్న 438
సంబంధగల ఇంటిసామానుల ప్పయము వేలము చేయబడును.
కొనినవా రా ఇంటినివేడగొట్టి ఆసామానులను తీసికొనిపోవలె
ను. 27 వ తేదీనాని ఆప్రాంతమునగాని ఆ ఇల్లను చూడగోరు
వారు చూచుకొనవచ్చును. ఇంక నితరవిషయములను తెలియ
గోరువా రిదిగువ అడ్రెసుకు వ్రాయవలెను.
టి. స్వామినాధపిళ్ల,
118 పరశువాకము హోబ్బాడ్, వేపేరి, మదరాసు.